

Södertörns högskola | Institutionen för kommunikation, medier och IT
Kandidatuppsats 15 hp | Journalistik | Höstterminen 2011

När anonymiteten försvinner

– En kvantitativ jämförelse av innehållet
i kommentarsfälten till nätartiklar på
Aftonbladet.se.

Av: Jessica Roos och Johanna Jonsson
Handledare: Ester Appelgren
Examinator: Gunnar Nygren

Abstract

Denna studie jämför hur kommentarer till nätartiklar på Aftonbladet.se har förändrats från 2010 till 2011 vad gäller innehåll, språk och ton. Mellan dessa år har systemet för kommentering ändrats på Aftonbladet.se, från att det 2010 krävdes registrering och att kommentatorn fick välja ett valfritt alias, till att kommentering sker via ett redan registrerat Facebook-konto med kommentatorns riktiga namn.

Studiens syfte är att ta reda på hur diskussionerna och språket i kommentarsfälten påverkas när kommentatorn inte längre får vara anonym.

Med kvantitativ innehållsanalys undersöks två artiklars kommentarer per dag under en vecka, 14 till 20 oktober 2010 och 2011, 14 artiklar från varje år. Urvalet av artiklar utgår från vilka artiklar som topplacerats i Aftonbladets pappersupplaga samma dag. Totalt har 1452 kommentarer undersökts med 28 variabler. Variablerna berör bland annat huruvida kommentaren är kritisk, om den svarar på en annan kommentar och om den innehåller stavfel eller andra språkliga misstag. Efter att kodningen genomförts gjordes ett reliabilitetstest där 30 redan undersökta kommentarer analyserades en gång till för att stärka resultatets validitet.

Huvudresultatet visar att det 2011 pågår en mer aktiv diskussion mellan de som kommenterar och att kvinnorna har tagit mer plats i kommentarsfälten än tidigare. Detta kan ha sin förklaring i att det är mer lättillgängligt att kommentera via ett Facebook-konto förutsatt att man redan har ett registrerat konto. Språkbruket är i princip det samma båda åren, men kommentarerna har blivit längre och mer sakliga.

Nyckelord: Aftonbladet, anonymitet, Facebook, kommentarer, kommentarsfält, nätartiklar.

This study compares reader comments on articles displayed on Aftonbladet.se, in terms of content and language. Between these years the system for commenting on Aftonbladet.se has changed from a registration, when the user could choose their own alias, to commenting using their already existing Facebook-account with the user's real name.

This study answers the question how and if the reader comments change when the option of being anonymous disappears.

This study analyses readers' comments of two articles every day during two weeks, October 14th to October 20th 2010 and 2011, with a total of 14 articles each year. The selection of articles was based on the articles placement in the printed newspaper Aftonbladet the same day. 1452 comments have been studied through 28 variables. Some of the most important variables were; whether the comment is critical, whether the comment answers another comment and if it contains spelling mistakes. In order to strengthen the validity of the study a test of the reliability was made and 30 comments were re-analysed one more time.

The main results of the study indicates that the debate was more active between the users in 2011 than in 2010 and that women to a higher extent started to take place in the commenting area. These results are probably an effect of using the Facebook account for commenting, which is accessible and easy to use.

Keywords: Aftonbladet, anonymity, Facebook, reader comments, comment field, internet articles.

Innehållsförteckning

Abstract	ii
Innehållsförteckning	iii
1 Inledning	1
1.1 Syfte	2
1.2 Frågeställningar	2
1.3 Disposition	3
2 Bakgrund och tidigare forskning	4
2.1 Yttrandefrihet i kommentarsfälten	4
2.2 Kommentarsfältens historia och utveckling	5
2.2.1 Aftonbladets kommentarsfältets utveckling	6
2.3 Användarbeteende	7
2.4 Anledningar till läsarmedverkan	8
2.5 Debatten om näthat och anonymitet på nätet	10
2.6 Centrala begrepp	11
3 Metod och material	14
3.1 Val av källmaterial	14
3.2 Urval	15
3.3 Artiklarna som undersökts	16
3.4 Definition av variabler	17
3.5 Avgränsningar	18
3.6 Om resultatets validitet	19
3.7 Om resultatets reliabilitet	20
3.8 Namn och bilder i exempelkommentarer	21
3.9 Statistisk signifikans	22
4 Resultat	23
4.1 Fler kommentarer 2011	23

4.2	Fler kommentarer skrivna av kvinnor.....	23
4.3	Kommentarerna blir mer sakliga	26
4.4	En mer levande diskussion	27
4.5	Toppkommentatorer är sakligare	30
4.6	Få som kommenterar mycket.....	32
4.7	Längre kommentarer.....	33
4.8	Inga journalister i kommentarsfälten	35
4.9	Språkbruket relativt oförändrat.....	36
5	Diskussion och slutsats	38
5.1	Kommenteras det i större eller mindre utsträckning 2011 jämfört med 2010?.....	38
5.2	Hur förändras språket i kommentarerna?.....	39
5.2.1	Kommentarerna blev längre och sakligare	40
5.3	Hur förändras diskussionen mellan kommentatorerna?	41
5.4	Ändras kvinnor och mäns sätt att kommentera mellan de båda åren?	41
5.5	Hur skiljer sig kommentering åt beroende på om kommentatorn författat ett inlägg eller är en van kommentator?.....	42
5.5.1	Få som kommenterar mycket.....	43
5.6	Hur påverkas journalisternas deltagande i kommentarsfälten?	44
5.7	Delta i konversationen.....	45
5.8	Framtida forskning	46
6	Litteratur- och källförteckning.....	47
6.1	Källmaterial	49

1 Inledning

Internet har under de senaste åren blivit en självklar och viktig del i människors liv. Det är många som i dag inte stiger upp ur sängen innan de loggat in på Facebook¹. Frukosten äts vid datorn där man hinner uppdatera sig om de senaste nyheterna via tidningarnas hemsidor. Och på vägen till jobbet hinner man både mejla tandläkaren ett återbud och beställa ett par byxor från en klädbutik på nätet.

Internet har också blivit en plats där det för många är en självklarhet att få uttrycka sina åsikter anonymt, inte bara på egna bloggar och communities utan även i samband med artiklar på mediernas webbplatser.

De senaste månaderna har det dock blossat upp en livlig debatt om anonymiteten i kommentarsfälten. Debatten tog fart under hösten 2011 när journalistikforskarna Sigurd Allern och Ester Pollack publicerade en artikel i Svenska Dagbladet om det så kallade näthatet i kommentarsfälten². Hatet uttrycktes bland annat i form av rasistiska åsikter i samband med terrordåden vid norska Utøya och regeringshögkvarteret i Oslo den 22 juli 2011.

Flertalet svenska³ och norska tidningar⁴ har ändrat sina regler för kommentering på nätet sedan dess. Somliga har tagit bort funktionen helt medan andra har gjort att det krävs en inloggning på tidningens hemsida eller via ett Facebook-konto (se Exempelbild 1:1). Förhoppningarna från medieföretagens sida är att de nya kommentarssystemen ska minska risken för att fientliga åsikter ska förekomma i kommentarsfälten⁵.

¹ En social nätverkstjänst där användare kan kommunicera med varandra via meddelanden på internet,

² Allern, S, Pollack, E, *Ansvar har forskingrats*, Svenska Dagbladet, publicerad 2011-08-01, http://www.svd.se/kulturdebatt/ansvaret-har-forskingrats_6362456.svd, hämtad 2011-12-19.

³ Rindevall, Q, Aftonbladet skärper regler för kommentarer, Journalisten, publicerad 2011-08-30, <http://www.journalisten.se/artikel/28622/aftonbladet-skaerper-regler-foer-naetkommentarer>, hämtad 2011-01-04.

⁴ Jansson, P, *Norsk media begränsar kommentarer*, Journalisten, publicerad 2011-08-01, <http://www.journalisten.se/artikel/28330/norsk-media-begraensar-kommentarer>, hämtad 2011-01-04.

⁵ Marklund, M, Expressen stramar åt kommentarer, Medievärlden, publicerad 2011-08-29, <http://www.medievarlden.se/nyheter/2011/08/expressen-stramar-at-kommentarer>, hämtad 2011-01-04.

Den här studien undersöker om och hur kommentarerna förändras med tidningarnas nya regler för kommentering; vad resultatet blir när anonymiteten försvinner.

The screenshot shows a Facebook post titled "Vad tycker du?". The post has 56 comments. The visible comments are:

- Tigerhjärta**: Rätt beslut. Lycka till! 15 okt kl. 06:13 (13 likes)
- Snoobben**: Gud va skönt. Det var det mest förnuftiga från hans sida på flera år. Ingen kommer sakna honom eftersom han redan varit borta i flera år. Mygel på hög nivå uppskattas inte. 15 okt kl. 06:16 (51 likes)
- Tore Eriksson**: Det går inte att båda äta kakan och ha den kvar. Är det bokskrivandet som lockar? Gör som Littorin - använd barnen - det oer alltid svmoati. Lvcka till i (21 likes)
- Jakob Andersson**: Jag tycker inte att Juholt ska avgå, tvärtom ska han fortsätta. Blir perfekt det här med dalande siffror nu när socialdemokratin visar sitt rätta ansikte. Nu är det bevisat, de har inte blivit politiker för att kämpa för de fattiga och svaga. De vill bara ha makt, förmåner och välbetalda jobb lättvindigt själva! (48 likes)

Exempelbild 1:1. Aftonbladets kommentarsfält 2010 och 2011. 2010 fick kommentatorn ha ett anonymt alias och 2011 sitt eget namn, via sitt Facebook-konto.

1.1 Syfte

Denna uppsats syftar till att undersöka hur diskussionerna i kommentarsfälten på Aftonbladet.se påverkas när kommentatorn inte längre får vara anonym. Hur skiljer sig diskussionen och språket åt nu när det längre inte är tillåtet att kommentera anonymt jämfört med när kommentatorerna fick göra det? Ändras beteendet för kommentering hos olika grupper, exempelvis för kvinnor och män eller för tidningens redaktionella medarbetare?

I Sverige är yttrandefriheten viktig. Internet öppnade möjligheten för gemene man att skriva och yttra sig inför hela världen. Men att få uttrycka sig anonymt var man vill på nätet är inte längre lika självklart. Det är därför av allmänhetens intresse att veta hur diskussionerna på nätet påverkas av olika regler för anonymitet. Resultatet av den här studien kommer att vara av intresse för såväl forskare och medieföretag som människor som är intresserade av yttrandefrihet och integritet på nätet.

1.2 Frågeställningar

Den här studien analyserar kommentarer utifrån en huvudfrågeställning och flera underfrågeställningar som förtydligar vilka delar som huvudfrågeställningen ska svara på. Huvudfrågeställningen är:

Hur skiljer sig kommentarer till Aftonbladets nätartiklar åt beroende på om kommentatorn är anonym eller inte?

Underfrågeställningar är:

Kommenteras det i större eller mindre utsträckning 2011 jämfört med 2010?

Ändras kvinnors och mäns sätt att kommentera mellan de båda åren?

Hur förändras språket i kommentarerna?

Hur förändras diskussionen mellan kommentatorerna?

Hur påverkas journalisternas deltagande i kommentarsfälten?

Hur skiljer sig kommentering åt beroende på om kommentatorn författat ett inlägg eller är en van kommentator?

1.3 Disposition

Efter inledningen presenteras bakgrund med hjälp av litteratur och tidigare forskning kring ämnen som är relevanta för studien. Här förklaras även utförligt de centrala begrepp och definitioner som utgör studiens teoretiska utgångspunkt.

I nästa del förklaras undersökningens metod och urval. Här behandlas även studiens validitet och reliabilitet.

Slutligen presenteras studiens resultat och analyser av dessa. Allra sist diskuteras och analyseras resultatet i en slutsats och det ges förslag på områden för framtida forskning.

2 Bakgrund och tidigare forskning

Utvecklingen av internet, medieföretagens nyhetssidor och framförallt kommentarsfält där användarna får tycka till i anslutning till nyhetsartiklarna har gått snabbt. Det finns därför inte mycket forskning på just innehållet i kommentarer till nätartiklar.

2.1 Yttrandefrihet i kommentarsfälten

Tryckfrihetsförordningen, TF, är en av Sveriges grundlagar som berör frågor gällande yttrandefrihet i tryckta källor. Syftet med lagen är att säkerhetsställa ”ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning”⁶. Den ger medborgarna rätt att uttrycka sig i tryckt skrift och fritt meddela uppgifter och upplysningar. Lagen reglerar även hur staten får ingripa i vad som utges i de tryckta skrifterna.⁷

Yttrandefrihetsgrundlagen, YGL, stiftades 1992 och är en kompletterande lag till tryckfrihetsförordningen. Yttrandefrihetsgrundlagen avser att säkra yttrandefriheten i andra, nyare medier som inte omfattas av tryckfrihetsgrundlagen. Tv- och radiomedier samt filmer och ljudupptagningar omfattas av lagen. Likt tryckfrihetsförordningen gäller även regler som censurförbud, meddelarskydd, ensamansvar för utgivare och rättegång med jury.⁸

Text och bildmaterial publicerat på internet omfattas inte av YGL eller TF. Ett undantag är om ett medieföretag som utgett tryckta skrifter väljer att sprida samma oförändrade material på internet, då stöds publikationerna av YGL eftersom internetupplagan ses som en bilaga av tidningen, detta tack vare bilageregeln i TF 1 kap.7 §.⁹

Att internet inte räknas in till de medier som stöds av grundlagarna beror på att internet som medium är väldigt varierande i form och innehåll. Internet är till stor del

⁶ SFS 1949:105 Tryckfrihetsförordning 1 kap. Om tryckfrihet 1 §

⁷ Olsson, A R, *Yttrandefrihet & tryckfrihet: handbok för journalister*, 6 uppl., Studentlitteratur, Lund, 2009, s. 24.

⁸ Olsson, s. 26-27.

⁹ Olsson, s. 28.

interaktivt och det är svårt att bestämma en giltig regel för alla de meddelanden som sprids. För att dessa meddelanden ska omfattas av ett grundlagsskydd måste varje meddelande ha en person som är ansvarig för innehållet och som förhandsgranskar det innehåll som ska publiceras. Grundlagsskyddet omfattar därför inte interaktiva och omodererade avdelningar som artikelkommentarer, som direkt kan publiceras av andra än redaktionen. Massmedieföretag med webbplatser vars interaktiva element tydligt skiljer sig från det redaktionella materialet i form, färg och innehåll skyddas dock direkt av YGL. Detta framgår i databasregeln, en paragraf i YGL.¹⁰

Elektroniska anslagstavlor (en tjänst för elektronisk förmedling av meddelanden) omfattas inte av YGL eller TF¹¹. Däremot gäller lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor (1998:112). Lagen stiftades 1998, ett år då kommentarsfält på tidningars hemsidor ännu inte existerade¹², och omfattar därför inte uttryckligen kommentarsfält. Däremot uppger flertalet tidningar, bland annat Medievärlden, i sina regler för kommentering att de håller uppsikt över kommentarsfälten enligt lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor¹³. Lagen innebär att den som administrerar den elektroniska anslagstavlan ska hålla uppsikt över meddelandena som skrivs. Om ett lagbrott skulle förekomma i en kommentar är administratören skyldig att ta bort det olagliga materialet och förhindra eventuell spridning av det. Ansvar för innehållet i kommentaren ligger dock hos avsändaren som kan straffas med böter eller fängelse.¹⁴

2.2 Kommentarsfältens historia och utveckling

Förr bestod det användargenererade innehållet i tidningar endast av insändare och brev till redaktionen. Klimatet i dag är helt annat när journalisterna ständigt och med snabb respons får feedback i och med läsarkommentarer på internet.¹⁵

¹⁰ Nylander, C, *Medierätt 1, Yttrandefrihet och tryckfrihet i tryckta och digitala medier samt radio och tv*, 4 uppl., Studentlitteratur, Lund, 2011, s.47-50.

¹¹ Nylander, s.51.

¹² Reich, Z, 'User Comments, the transformation of participatory journalism' i J B Singer(et al.), *Participatory journalism: guarding open gates at online newspapers*, Wiley-Blackwell, Oxford, 2011, s 98.

¹³ Andén, A, *Nu vill vi ha era kvalificerade kommentarer*, bloggpost Medievärlden, publicerad 2011-02-11, <http://www.medievarlden.se/blogg/axel-anden/2011/02/nu-vill-vi-ha-era-kvalificerade-kommentarer>, hämtad 2011-01-05.

¹⁴ SFS 1998:112 Lag om ansvar för elektroniska anslagstavlor, Skyldighet att ta bort vissa meddelanden. 5§

¹⁵ Reich, s. 96.

Länge har tidningsredaktioner försökt få respons från läsarna bland annat genom insändare, opinionsspalter och bloggar. Resultatet efter många försök har till slut blivit läsarkommentarer, vilka i dag finns på de flesta nyhetssajter.¹⁶

Först med kommentarsfunktionen var man under tidigt 2000-tal bland annat i Israel, men det var inte förrän under andra halvan av årtiondet som företeelsen började spridas runt om i världen. Trots det stora intresset för artikelkommentarer har fenomenet ännu inte studerats särskilt mycket av forskare.¹⁷

Utvecklingen för läsarnas medverkan på Sveriges stora nätmediers sajter har gått snabbt. 2005 hade nättidningars läsare möjlighet att mejla till journalisten eller tipsa en vän om en artikel, även då via mejl. Fem år senare, 2010, fanns plötsligt en mängd möjligheter för läsaren att själv interagera med informationen på sidan, bland annat genom att kommentera artiklar, länka till egna blogginlägg och med ett knapptryck dela sitt material med vänner på sociala medier.¹⁸

Av de största nyhetsmediernas sajter, Expressen.se, Dn.se, Svd.se och Aftonbladet.se var Svenska Dagbladet först med kommentering av artiklar som publicerades på nätet. År 2010 var sex av tio artiklar på de fyra största mediasajterna öppna för kommentering.¹⁹

2.2.1 Aftonbladets kommentarsfälts utveckling

Aftonbladet startade upp sin kommenteringsfunktion år 2006, men inte förrän 2009 gjordes rejäla satsningar på funktionen²⁰. Aftonbladet.se är den nyhetssajt i Sverige med störst antal besökare, främst unga och män. Till skillnad från papperstidningen har webbupplagan en mer blandad publik.²¹

Facebook är en nätverkstjänst på internet som i februari 2004 skapades av Harvardstudenten Mark Zuckerberg. Nätverkstjänsten fungerar som en mötesplats där

¹⁶ Reich, s 97.

¹⁷ Reich, s 98.

¹⁸ Karlsson, M, *Nätnyheter: från slutet produkt till öppen process*, Sim(o), Stockholm, 2010, s. 66-67.

¹⁹ Karlsson, s. 73-74.

²⁰ Karlsson, s. 73-74.

²¹ Nord, L & Strömbäck, J, *Medierna och demokratin*, Studentlitteratur, Lund, 2004, s. 190.

alla människor som har en mejladress kan skapa en profil och hålla kontakten med sina bekanta²². Facebook har 800 miljoner aktiva användare världen över²³ och i dag har över hälften av alla svenskar ett eget Facebook-konto²⁴.

I samband med att Aftonbladet.se införde kommentering via Facebook lyfte Jan Helin, Aftonbladets chefredaktör, fram att journalisterna skulle bli mer närvarande i kommentarsfälten och delta i diskussioner med användarna²⁵.

2.3 Användarbeteende

I och med internets genomslag gick masskommunikationen över från att vara enkelriktad och begränsad till att skapa helt nya kommunikationsmönster. De nya kommunikationsmönstren består av att användaren själv kan välja när den vill ta del av informationen, att även användaren kan var med och bidra till eller forma innehållet och att i stort sett allt som sker stannar kvar på internet.²⁶

Det är i dag en relativt liten del av de personer som läser en svensk nyhetssajts nyheter som kommenterar artiklarna. Dessa personer ser kommenterandet mer som en kreativ fritidssysselsättning snarare än ett sätt att bidra till debatten och demokratin.²⁷

Enligt GOTA-undersökningen²⁸ från 2006 kommenterade fem procent av den svenska befolkningen en artikel på internet varje vecka under 2006. Samma år hade 84 procent av befolkningen aldrig kommenterat en nätartikel. GOTA-undersökningen visade inga skillnader mellan könen i antal skrivna inlägg. Bland yngre personer ser siffrorna annorlunda ut, tio procent av människorna i åldrarna 15–29 år kommenterar varje vecka och en tredjedel har gjort det senaste året, dubbelt så mycket som medelantalet. Människor som generellt använder internet i stor utsträckning kommenterar även mer

²² Hvitfelt, H & Nygren, G (red.), *På väg mot medievärlden 2020: journalistik, teknik, marknad*, 4 uppl., Studentlitteratur, Stockholm, 2008, s. 177.

²³ Statistik, Facebook, <https://www.facebook.com/press/info.php?statistics> 2011-12-06

²⁴ Findahl, O, *Svenskarna och Internet 2011*, .se, <http://www.iis.se/docs/SOI2011.pdf> 2011-12-06.

²⁵ Helin, J, *Stå för vad du tycker på Aftonbladet*, bloggpost Aftonbladet, publicerad 2011-08-30, <http://blogg.aftonbladet.se/janhelin/2011/08/sta-for-vad-du-tycker-pa-aftonbladet-1>, 2012-01-04.

²⁶ Karlsson, ss. 27-29.

²⁷ Bergström, A, 'The reluctant audience: Online participation in the Swedish journalistic context.' *Westminster papers in communication and culture*, vol. 5(2), 2008, s. 60.

²⁸ Genomfördes vid Dagspresskollegiet vid institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs universitet och består av en postenkätundersökning som sändes ut till 3000 slumpmässigt utvalda svenskar i åldern 16–65.

på nätartiklar.²⁹ De personer som anser att kommentarsfunktioner är viktiga är främst de som tidigt i livet börjat använda internet, i de flesta fall personer som tillhör den yngre generationen, och även låg- och medelutbildade.³⁰ Det bör noteras att studien är fem år gammal och att beteendet för kommentering kan ha ändrats sedan dess.

2.4 Anledningar till läsarmedverkan

Journalistik existerar för och på grund av sin publik. Lyckas inte redaktionerna attrahera sin publik och behålla dess intresse finns det ingen att producera journalistik för³¹. Att locka publik och att stärka både sitt varumärke och ekonomin ses som de största anledningarna till att massmedieföretagen använder sig av kommentarsfält³². Läsarna väntas i sina kommentarer främst bidra med reaktioner på redaktionens insamlade och bearbetade material³³. Men möjligheten finns även för användarna att ge redaktionerna värdefulla tips eller bidrag till nyheter, så kallad medborgarjournalistik, samtidigt som att en naturlig samlingsplats skapas för läsarna. Samlingsplatsen gör att tidningens webbplats får återkommande trafik och genererar fler användare som är lojala mot just den nättidningen³⁴.

Trots möjligheten till att hitta bidrag till journalistiskt innehåll är de aktiva i nyhetsbranschen inte särskilt entusiastiska när det kommer till att lyssna på vad publiken egentligen har att säga³⁵³⁶. Men redaktionerna väljer ändå att förmedla allmänhetens röster och erbjuder ofta utrymme för forum och diskussion bland läsarna, bland annat i insändare och läsarkommentarer.³⁷

Det negativa med läsarkommentarer är i många fall den låga kvaliteten på innehållet i kommentarerna som kan bidra till att tidningens rykte eller legitimitet försämras³⁸.

Detta problem försöker många tidningar lösa genom att tydliga skilja användargenerat

²⁹ Bergström, s. 71-72.

³⁰ Bergström, s. 69.

³¹ Heinonen, A, i J B Singer (et al.), 'The Journalist's Relationship with Users', *Participatory journalism: guarding open gates at online newspapers*, Wiley-Blackwell, Oxford, 2011, s 34.

³² Reich, s 104.

³³ Karlsson, s. 94.

³⁴ Karlsson, s. 64-65.

³⁵ Reich, s. 99.

³⁶ Hermida, A, i J B Singer (et al.), 'Mechanisms of Participation', *Participatory journalism: guarding open gates at online newspapers*, Wiley-Blackwell, Oxford, 2011, s 24.

³⁷ Reich, s. 99.

³⁸ Ibid., s 103.

innehåll från det redaktionellt producerade materialet³⁹. Användarkommentarer kan även ses som något negativt då de kräver mycket resurser i moderering, det vill säga granskning, av materialet⁴⁰.

Att ha en kommentarsfunktion intill artiklar och annat redaktionellt innehåll öppnar upp för en spontan och impulsiv diskussion bland läsarna⁴¹. Läsarna känner sig tillfredsställda när de får sina tankar publicerade och när deras ord blir en del av dagens agenda⁴². Journalisterna känner även dem ett erkännande när just deras artikel har väckt många reaktioner⁴³. Även om få kommentarer i dag är av nyhetsvärde kan journalister genom kommentarsfälten få tips och idéer till artiklar⁴⁴.

Impulsiviteten i ett öppet och lättillgängligt kommentarsfält kan dock övergå i aggressivitet från användarnas sida⁴⁵. Har kommentatorerna dessutom möjlighet att vara anonyma känner de inte samma ansvar att bete sig på ett acceptabelt sätt i kommentarsfälten⁴⁶. Väljer redaktionen i stället att införa en registrering som villkor för kommentering kan det få en helt motsatt effekt, att användarna väljer att inte alls kommentera då de helt enkelt skräms bort av registreringsprocessen⁴⁷.

Hur kommentatorer väljer att uttrycka sig beror dock inte enbart på om de är anonyma eller inte. Att vara aggressiv och rättfram i sitt sätt att diskutera kan ha att göra med kulturen och traditionerna i det land som kommentatorn härstammar ifrån.⁴⁸

Att artiklar publiceras på internet påverkar även hur journalister värderar nyheter och väljer att skriva dem. Det finns två saker som huvudsakligen påverkar bedömningen av nyheter; vad som anses vara viktigt för publiken att läsa och vad publiken vill läsa. När nyheter flyttas till webben och det finns möjlighet för interaktion från läsaren som exempelvis via läsarkommentarer lägger journalisterna större vikt vid att läsarna ska

³⁹ Hermida, A, i J B Singer (et al.), 'Fluid Spaces in Fluid Journalism', *Participatory journalism: guarding open gates at online newspapers*, Wiley-Blackwell, Oxford, 2011, s 188.

⁴⁰ Karlsson, s. 64-65.

⁴¹ Reich, s 97.

⁴² Ibid., s 98.

⁴³ Ibid., s 104.

⁴⁴ Ibid., s 105.

⁴⁵ Ibid., s 113.

⁴⁶ Ibid., s 104.

⁴⁷ Ibid., s 109.

⁴⁸ Ibid., s 104.

vilja läsa nyheten.⁴⁹ Internetanvändarna har en större möjlighet att själva bestämma vilka nyheter de vill läsa, var de vill läsa dem och när. Journalisten gör inte längre ett begränsat urval i en tryckt skrift som presenteras för läsaren.⁵⁰

Bara för att användarna är aktiva i kommentarsfälten är det inte självklart att det gör någon skillnad om ingen redaktionellt ansvarig lyssnar på vad kommentatorerna har att säga eller använder sig av deras tankar på något sätt. Ett dilemma uppstår då många uttrycker sin åsikt och varje enskild åsikt lätt försvinner i mängden. Men om en mindre grupp uttrycker sin åsikt anses den inte vara viktig om man ser till samhället i stort.⁵¹

2.5 Debatten om näthat och anonymitet på nätet

I och med terrordåden vid norska Utøya och regeringshögkvarteret i Oslo den 22 juli 2011 drog en debatt i gång om näthat, det hat som uttrycks i kommentarer, och anonymitetens vara eller icke vara i mediernas kommentarsfält. Debatten startade i och med en debattartikel av journalistiskforskarna Ester Pollack och Sigurd Allern och har engagerat såväl medie- och journalistikforskare som folk verksamma i branschen och etik- och civilrättsforskare. Debatten ägde främst rum i tidningars ledare och kulturavdelningar och debattörerna stod huvudsakligen på var sin sida av det uppstådda problemet, hur medieföretagen ska förhålla sig till näthatet.

Journalistikforskarna Ester Pollack och Sigurd Allern är emot anonymisering i kommentarsfälten. I augusti publicerade de en debattartikel i Svenska Dagbladet där de menar att en grupp som vill sprida propaganda och konspirationsteorier med hatiska och rasistiska inlägg enkelt får utrymme att uttrycka sig på nätet eftersom att kommentatorerna får vara anonyma⁵².

⁴⁹ Hvitfelt, H & Nygren, G (red.), s. 160–161.

⁵⁰ Chung, D, 'Profits and Perils: Online News Producers' Perceptions of Interactivity and Uses of Interactive Features', *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*, vol. 13(1), 2007, s. 44.

⁵¹ Schultz, T, 'Mass media and the concept of interactivity: an exploratory study of online forums and reader email', *Media, Culture & Society*, vol. 22, 2000, s. 207.

⁵² Allern, S, Pollack, E, *Ansaret har forskingrats*, Svenska Dagbladet, publicerad 2011-08-01, http://www.svd.se/kultur/kulturdebatt/ansaret-har-forskingrats_6362456.svd, hämtad 2011-12-19.

Norrans chefredaktör Annette Novak är även hon en av de som anser att anonymiteten måste bort. Detta för att svensk lag ska kunna upprätthållas, att de som exempelvis begår hets mot folkgrupp i kommentarsfälten måste kunna identifieras för att brottsbalken ska kunna följas. Hon hävdar att många som yttrar sig hetsigt på nätet gör detta just för att de kan gömma sig bakom ett anonymt alias.⁵³

Medievetarna Pelle Snickars och Jonas Andersson är två av de som står på andra sidan i debatten och menar att anonymiteten kan ses som ett verktyg för medborgare att uttrycka åsikter om de som styr samhället och som en källa till meddelar- och yttrandefrihet, inte minst i diktaturer⁵⁴. Journalisten och författaren Anders R Olsson framhåller att det är omöjligt att på nätet hindra människor från att vara anonyma, då det inte går att spåra den som verkligen vill dölja sin identitet⁵⁵.

Som följd av debatten och upphovet till den har många svenska tidningar under hösten 2011 ändrat sina policys i kommentarsfälten. Vissa har tagit bort funktionen helt medan andra har skapat nya villkor för kommentering för användarna.

2.6 Centrala begrepp

Alias – Det användarnamn som kommentatorn valt vid registrering och som syns i anslutning till kommentaren.

Anonym – Signerar kommentatorn sitt inlägg med ett fiktivt eller påhittat namn är personen anonym.

Avsändare – Avsändare är det samma som kommentator.

Användare – Den person som använder en viss funktion, till exempel en kommentator som publicerar ett inlägg i kommentarsfältet.

Användargenererat innehåll – Innehåll eller information som har skapats av användarna och som publiceras tillsammans med redaktionellt innehåll.

Censur – Att genom förhandsgranskning hindra ett visst innehåll från att nå en

⁵³ Novak, A, *Anonymiteten skapar trollen*, Svenska Dagbladet, publicerad 2011-08-30, http://www.svd.se/kultur/kulturdebatt/anonymiteten-skapar-trollen_6375562.svd, hämtad 2011-12-19.

⁵⁴ Andersson, J, Snickars, P, *Nätanonymitet ett demokratiskt värde*, Svenska Dagbladet, publicerad 2011-08-30, http://www.svd.se/kultur/kulturdebatt/overvakning-leder-inte-framat_6371450.svd, hämtad 2011-12-19.

⁵⁵ Olsson, A R, *Även det stötande förtjänar skydd*, Svenska Dagbladet, publicerad 2011-09-07, http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/aven-det-stotande-fortjanar-skydd_6447922.svd, hämtad 2011-12-19.

mottagare eller få allmän kännedom. Censur utövas oftast av statliga myndigheter.

Engångskommentator: En person som enbart skrivit en kommentar till den undersökta artikeln.

Facebook – En social nätverkstjänst där användare kan kommunicera med varandra via meddelanden.

Facebook-konto – För att kunna kommunicera med andra användare på Facebook krävs det att personen registrerar ett konto med uppgifter som namn och ålder.

Facebook-logg – En användares personliga sida på Facebook. På Facebook-loggen finns information om användaren, fotografier och inlägg postade av användaren själv eller dennes vänner.

Flergångskommentator: En person som skrivit flera kommentarer till den undersökta artikeln.

Hemsida – En hemsida är en datorfil. När en webbläsare (exempelvis Internet Explorer, Firefox eller Safari) läser filen så visar den filen i form av en hemsida.

Identifiering – Hur man känner igen något. I denna uppsats hur kommentatorerna känns igen, om det är via ett påhittat namn eller personens riktiga namn.

Inlägg – Ett skriftligt inlägg i ett kommentarsfält.

Interagera – I denna uppsats, användare som samspelar med varandra, exempelvis skriver inlägg till varandra.

Interaktivitet – Ett brett begrepp som kan innebära interaktivitet mellan teknik och användare, som klickbara funktioner på en hemsida. Kommentarer på nätartiklar är ett exempel på interaktivitet mellan användare.

Kedjeeffekt – Skapas när en liten händelse startar ett stort händelseförlopp.

Kommentar – Ett skriftligt inlägg i ett kommentarsfält.

Kommentarsfunktion – En nättidning har en kommentarsfunktion om det finns möjlighet för människor att publicera egna tankar och åsikter i ett kommentarsfält.

Kommentarsfält – En ”digital anslagstavla” i anslutning till en nättidningsartikel där personers åsikter och tankar publiceras i kommentarer.

Kommentator – Den person som är upphovsman till den skrivna kommentaren.

Kommunikationsmönster – Sätt att kommunicera på.

Läsarmedverkan – En tidnings läsare medverkar i innehållet, som kommentarer till nätartiklar. Läsarmedverkan leder till att användargenererat innehåll skapas.

Medborgarjournalistik – När personer som står utanför redaktionen bidrar med information som kan påverka eller bli journalistiskt innehåll.

Moderator – En person som är ansvarig för att olämpliga inlägg inte finns i kommentarsfälten.

Näthat – Det hat och fientliga sinnelag som uttrycks i kommentarer.

Nättidning – En papperstidnings webbupplaga.

Nätverkstjänst – Facebook är ett exempel på en nätverkstjänst där användare kan kommunicera med varandra.

Sajt – Det samma som hemsida.

Sida – Det samma som hemsida.

Signatur – Kommentatorns namn eller alias.

Språkbruk – Sättet någon använder språket på, i tal eller skrift.

Svarsinlägg – En kommentar som direkt svarar på en annan kommentar.

Toppkommentator – En kommentator som är särskilt aktiv i kommentarsfälten.

Tillgänglighet – I den här uppsatsen syftar tillgänglighet till hur enkelt en viss funktion kan nås eller användas.

Urval – En representativ delmängd av en helhet.

Webbplats – Det samma som hemsida.

3 Metod och material

Den här undersökningen är en kvantitativ studie av kommentarerna till 14 artiklar från 2010 och 14 artiklar från 2011 på Aftonbladet.se. Urvalet baseras på att få ett så pass jämförbart resultat som möjligt för de båda åren. Det totala antalet kommentarer under 2010 och 2011 för tidsperioden som valdes, 14–20 oktober, stämmer väl överens med varandra. Vilka artiklar och kommentarer som analyserats i studien baseras dock på ett slumpmässigt urval, där nyheternas placering i tidningens pappersupplaga avgjort vilka artiklar som valts. Totalt har 1452 kommentarer analyserats, 628 kommentarer från 2010 och 824 stycken från 2011. Det stora antalet kommentarer gör att det blir enklare att generalisera utifrån slutresultatet⁵⁶.

Studien är baserad på en kvantitativ innehållsanalys då den ska undersöka hur frekvent, hur många gånger, olika företeelser inträffar i kommentarsfälten under 2010 och 2011. För att kunna dra generella slutsatser ur resultatet är det viktigt att undersöka många analysenheter. En kvantitativ innehållsanalys används fördelaktigt då man på kort tid vill undersöka ett stort material. Genom denna typ av innehållsanalys fås klara resultat för båda åren som tydligt går att jämföra med varandra och som i efterhand kan kontrolleras med ett så kallat signifikanstest för att avgöra om förändringarna beror på slumpen eller inte.⁵⁷

2010 krävdes att kommentatorn skapade ett inloggningskonto för att kommentera på nätartiklarna på Aftonbladet.se, men kommentarerna kunde signeras med ett anonymt alias. Den 22 september 2011 infördes nya regler för kommentering där kommentatorn är tvungen att logga in via ett Facebook-konto för att uttrycka sin åsikt.

3.1 Val av källmaterial

Undersökningen bygger på kommentarer publicerade på Aftonbladet.se. Aftonbladet.se valdes som bas i studien dels för att det år 2011 är den nättidning som har flest läsare i Sverige, och dels då det är den tidning som har gjort mest drastiska åtgärder för kommentering på internet, utan att ha tagit bort funktionen helt.

⁵⁶ Esaiasson, P, Gilljam, M, Oscarsson, H & Wängnerud, L, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 3 uppl, Norstedts juridik, Stockholm, 2007, s. 223.

⁵⁷ Ibid.

På en del tidningars webbsidor har ansvariga valt att fullständigt ta bort kommentatorsfunktionen medan en del tidningar ger möjlighet till kommentering via ett kommenteringssystem där användaren måste logga in men fortfarande kan stå med ett anonymt alias. I dessa fall blir en jämförelse av kommentarerna på dessa tidningar med inläggen på Aftonbladet.se svår att göra.

3.2 Urval

Studien undersöker två artiklars kommentarer per dag mellan 14 och 20 oktober, totalt 28 artiklar, från 2010 och 2011. Urvalet av artiklar utgår från artiklarnas placering i Aftonbladets pappersupplaga. Då artiklars position på sidan av tidningens nätupplaga ständigt förändras är det omöjligt att se vilken nyhet som var toppnyhet en specifik dag⁵⁸. Därför utgår den här undersökningen från de artiklar som återfanns på bästa nyhetsplats i papperstidningen respektive dag.

Undersökningen baseras på de första artiklarna som läsarna möter i tidningens första och andra upplag med nyhetstexter, detta innebär att avdelningar som ledare, debatt och kultur som är placerade på de allra första sidorna i tidningen inte ingår i studien. Genom att undersöka de allra första nyhetsartiklarna i tidningen blir urvalet slumpmässigt men samtidigt undersöks stora artiklar som av Aftonbladets redaktion värderats som viktiga nyheter. I 2010 års variant av papperstidningen låg det första nyhetsuppslaget på sida 6–7, medan de tidningar som undersöktes 2011 hade ett nytt upplägg med första nyhetsuppslag på sida 8–9. Anledningen till att studien baseras på kommentarerna till två artiklar varje dag är för att få en större spridning av ämnen för artiklarna än om enbart den första nyhetsartikeln ingått i studien, då ofta en och samma nyhetshändelse kan vara toppnyhet flera dagar i rad.

Av de 28 artiklar som valts ut från papperstidningen fanns 26 av dem publicerade på Aftonbladets nätupplaga. Elva artiklar hade en öppen kommentarsfunktion medan resten var stängda för kommentering. Sex av dessa artiklar med öppen kommentarsfunktion är från 2010 och har sammanlagt 628 kommentarer. Fem artiklar är från 2011 och har 824 kommentarer. Studien undersöker inte de kommentarer som

⁵⁸ Reinholdsson, H, Rönnblom, J, *Den kontinuerliga publiceringen på nätet – en undersökning av nyhetsflödet på Expressen.se och Aftonbladet.se*, Södertörns högskola, 2011, s. 22.

moderatorer ansett vara olämpliga och sållat bort då dessa kommentarer inte funnits kvar vid hämtningens datum.

Det nya kommenteringssystemet med Facebook-identifikation introducerades under andra halvan av september, varför oktober blev en lämplig månad att studera och valdes som underlag för båda åren. Under den undersökta perioden var det flera artiklar som rörde samma ämne. I urvalet från 2010 behandlades Thomas Bodströms avhopp från Riksdagen i tre artiklar⁵⁹, och 2011 skrevs det om Håkan Juholts bostadsbidrag, även här i tre artiklar⁶⁰. Detta bidrar till att en jämförelse av de båda åren blir mer korrekt eftersom nyheterna liknar varandra.

Undersökningen analyserar artikelkommentarer till artiklar som publicerats under en vecka, den 14–20 oktober. Hade en längre tidsperiod valts hade antalet kommentarer blivit för många. Urvalet utgör den mängd kommentarer som är realistisk att kunna analysera under undersökningsperioden. 14–20 oktober är en tidsperiod då antalet kommentarer från 2010 och 2011 överensstämmer väl i mängd, 628 respektive 824 kommentarer. Innan urvalet gjordes jämfördes antalet kommentarer för flera tidsperioder, men det visade sig att det totala antalet under just dessa datum stämde bäst överens med varandra under de båda åren.

3.3 Artiklarna som undersökts

Av de 28 artiklar som ingick i studiens urval hade följande 11 stycken en öppen kommentarsfunktion:

- 1) *Äntligen fria igen*, Nilsson, K, Victorzon A och Bergfeldt, C, 2010-10-14. Om gruvarbetarna i Chile som efter 69 dygn under jorden var räddade (23 kommentarer).

⁵⁹Edblom, K, "Jag gör det för barnen", Aftonbladet, publicerad 2010-10-15,

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article12583974.ab>, hämtad 2011-11-21.

Victorzon, A, *Tio år – kantade av bråk och löpsedlar*, Aftonbladet, publicerad 2010-10-15,

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7959648.ab>, hämtad 2011-11-21.

Holmqvist, A, Marmorstein, E, *Bästisen kan fixa toppjobb*, Aftonbladet, publicerad 2010-10-16,

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7966105.ab>, hämtad 2011-11-21.

⁶⁰Marmorstein, E, Karlsson, P, Nises, E, Tagesson, S, *Så ska han köras bort*, Aftonbladet, publicerad 2011-10-14, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/juholtskris/article13779056.ab>, hämtad 2011-11-21.

Karlsson, P, Nises, E, Berglund, J, *Räddad av talet*, Aftonbladet, publicerad 2011-10-15,

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/juholtskris/article13785220.ab>, hämtad 2011-11-21.

Nises, E, Berglund, J, *Juholt coachas av Ingvar Carlsson*, Aftonbladet, publicerad 2011-10-15,

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/juholtskris/article13785083.ab>, hämtad 2011-11-21.

- 2) *“Jag gör det för barnen”*, Edblom, K, 2010-10-15. Thomas Bodström berättar varför han hoppar av riksdagen(233 kommentarer).
- 3) *Tio år – kantade av bråk och löpsedlar*, Victorzon, A, 2010-10-15. En översikt av Thomas Bodströms tio år som politiker(3 kommentarer).
- 4) *Bästisen kan fixa toppjobb*, Holmqvist, A & Marmorstein E, 2010-10-16. Thomas Bodströms framtid inom politiken är tryggad så länge Mona Sahlin är partiledare (73 kommentarer).
- 5) *Lockades in i fällan*, Ekelund, M & Victorzon, A, 2010-10-18. Svensk militär blev attackerad av talibaner i Afghanistan (61 kommentarer).
- 6) *Folket: Kom hem*, Östman, K, 2010-10-19. Varannan svensk vill att trupperna ska dras tillbaka från Afghanistan (235 kommentarer).
- 7) *Så ska han köras bort*, Marmorstein, E & Karlsson P, 2011-10-14. Håkan Juholts har fiender inom partiet som vill att han avgår(103 kommentarer).
- 8) *Räddad av talet*, Karlsson, P, Nises, E & Berglund J, 2011-10-15. Håkan Juholts framtid inom partiet diskuteras på ett möte hos socialdemokraterna (102 kommentarer).
- 9) *Juholt coachas av Ingvar Carlsson*, Nises, E & Berglund J, 2011-10-15. Håkan Juholt ska få hjälp av Ingvar Carlsson för att ta sig igenom krisen (59 kommentarer).
- 10) *Svaret: Det blir för dyrt*, Munck, A & Berglund J, 2011-10-19. Migrationsministern får påtryck från övriga partier i alliansen om att lagen ska ändras så att 91-åriga Ganna får stanna i Sverige (541 kommentarer).
- 11) *Ganna 91: Är det sant?*, Wiman, E, *Ganna*, 2011-10-19. 91-åriga Ganna får stanna i Sverige (19 kommentarer).

3.4 Definition av variabler

Studien undersöker 23 variabler för varje kommentar, utöver bakgrundsvariablerna. Bakgrundsvariablerna rör information som inte har någon direkt betydelse för undersökningens resultat, som till exempel vem som kodat kommentaren och vilket datum kodningen har skett. Alla variabler har undersökts på samtliga kommentarer men kan för tydlighetens skull delas upp i tre kategorier. Samtliga variabler och

variabelvärden finns bifogade i ett kodschema i Bilaga 1.

Allmänna variabler: artikelns ämne, kommentarens längd, om kommentaren kritiserar Aftonbladet, om kommentaren håller sig till ämnet, om kommentaren är kritisk, om kommentaren är positiv, om kommentaren innehåller en uppmaning, om kommentaren innehåller en länk, om kommentaren svarar på en tidigare kommentar, om det ställs en fråga i kommentaren.

Variabler om kommentatorn: vilket kön kommentatorn har, hur kommentatorn identifieras, om artikelförfattaren eller någon annan som nämns i artikeln kommenterar, om kommentatorn är en så kallad toppkommentator, hela kommentatorns namn eller alias.

Språkliga variabler: förekomst av svordomar i kommentaren, förekomst av smileys i kommentaren, förekomst av stavfel i kommentaren, förekomst av talspråk i kommentaren, om versaler i hela ord används i kommentaren, om utropstecken används i kommentaren, om begynnelsebokstav och skiljetecken används på ett korrekt sätt i kommentaren, om starka ord används för att beskriva en person eller grupp personer i kommentaren.

3.5 Avgränsningar

De kommentarer som undersöks i studien är de som står kvar på internet till hämtningens datum. Det innebär att de kommentarer som ansetts olämpliga och bortmoderats inte finns med i denna analys. Undersökningen koncentreras alltså på de kommentarer som alla kan ta del av.

Frågan är huruvida undersökningen av Aftonbladet.se kommer att kunna säga något om kommentarer på nätet i allmänhet. Aftonbladet.se har över fem miljoner besök per unik webbläsare per vecka⁶¹, vilka kan tänkas motsvara de personer som kommenterar artiklar på internet i Sverige. Men samtidigt finns möjligheten att det enbart är en viss del av läsarna som väljer att uttrycka sina åsikter i kommentarsfälten.

⁶¹ KIA-index, Sveriges Annonserer, <http://www.kiaindex.net>, hämtad 2011-12-06.

I urvalet från papperstidningen är det många artiklar som inte har en öppen kommentarsfunktion på nätupplagan, till exempel nyheter om brott. Men då undersökningens syfte är att ta reda på hur de publicerade kommentarerna förändrats är detta inget som påverkar studiens resultat.

Vad gäller Facebook-konton som identifikator av kommentatorn bör det även nämnas att vem som helst kan skapa ett Facebook-konto med ett påhittat namn. Det är därför inte säkert att avsändaren finns på riktigt. Vill någon publicera anonymt kan den skapa flera Facebook-konton och kommentera de artiklar som är öppna för kommentering.

Något annat som kan tänkas påverka resultatet av undersökningen är att kommentarsfältens utformning ser annorlunda ut 2010 och 2011. 2010 kunde kommentatorn visserligen vara anonym men det krävdes att den tog sig tid att registrera ett användarkonto. De flesta har i dag ett Facebook-konto och behöver därför inte gå igenom en registrering för att kunna kommentera, men kommentatorn får då inte använda sig av ett anonymt alias. 2011 finns det, jämfört med hur det såg ut 2010, en tydligare layout med förenklade och förbättrade funktioner. Detta kan komma att påverka flertalet variabler, bland annat variabeln *Svarar kommentaren på ett tidigare inlägg*. Detta tas det hänsyn till i resultat och diskussion.

3.6 Om resultatets validitet

Vi anser att vår studie har god validitet, att vi undersöker det vi vill undersöka⁶², då en mängd olika variabler har använts för att få ett tydligt svar på frågeställningarna.

För att få svar på huvudfrågeställningen har variabler använts som ska svara på hur kommentaren har förändrats ur olika aspekter. Åtta variabler som beskriver hur skriftspråket ändrats har använts, som till exempel stavfel, användning av svordomar, skiljetecken, versaler med mera. Dessa i kombination med varandra kan sedan säga ännu mer om tonläget i en kommentar.

⁶² Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, s. 63.

Studien tar upp variabler som har att göra med hur diskussionen mellan kommentatorer förändrats och om varje kommentar är kritisk eller positiv, samt om den håller sig till ämnet. Detta för att det kan ge en bild av hur ett diskuterande beteende förändrats när kommentatorer inte längre får stå med ett anonymt alias.

För att kunna jämföra kommentarer som är skrivna av kvinnor och män och jämföra beteendet mellan engångs- och flergångskommentatorer ingår variabler om den som skrivit kommentaren. Variablerna syftar till att undersöka om kvinnor och män kommenterar på olika sätt 2010 och 2011 och i hur stor utsträckning det är samma personer som skriver många inlägg samt om journalister eller andra från Aftonbladet kommer till tals oftare något av åren.

3.7 Om resultatets reliabilitet

Innan kodningen av allt material inleddes genomfördes tre testkodningar. Detta för att göra tolkningsschemat så pass utförligt att det inte skulle finnas utrymme för olika tolkningar.

Efter slutförd kodning gjordes ett reliabilitetstest där 30 redan undersökta kommentarer analyserades en gång till, så kallad interkodarreliabilitet⁶³. Detta för att garantera att det inte fanns utrymme för olika tolkningar utifrån tolkningsreglerna och för att hitta eventuella osystematiska avvikelser. Jessica Roos kodade 15 kommentarer som Johanna Jonsson tidigare kodat och vice versa.

Variabeln *Åsikter om andra som kommenterat* visade en så pass stor differens vid reliabilitetstestet, svaren skiljde sig åt i sex fall av de trettio undersökta kommentarerna, vilket ledde till att variabeln slutligen ströks ur studien. Vid den inledande testkodningen var denna variabel ingen som ställde till problem, därför var resultatet mycket förvånande. För att få en högre reliabilitet och resultatvaliditet uteslöts därför variabeln ur undersökningen.

I övrigt resulterade reliabilitetstestet i 8 differenser av 405 undersökta variabelvärden vilket motsvarar 98 procents reliabilitet.

⁶³ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, s. 71.

Två av de undersökta variablerna visade sig i reliabilitetstestet ha två fel vardera, om kommentaren håller sig till ämnet och om kommentaren är positiv. Med ”fel” menas att de två kodarna angett olika variabelvärden i reliabilitetstestet. Variabeln som behandlar kritik i kommentarer hade tre fel. Detta beror på att dessa tre variabler till viss del måste tolkas kvalitativt, hur noggranna tolkningsreglerna än är. Dessa fel kan ses som osystematiska reliabilitetsfel som på ett stort material jämnar ut sig i längden mellan exempelvis kritiska och okritiska kommentarer.

För att minska utrymme för tolkning har varje variabelvärde försetts med tydliga kriterier som en kommentar måste uppfylla för att kunna anta detta värde. Ett exempel på en variabel som till viss del måste bedömas kvalitativt är V8 som handlar om kommentaren håller sig till ämnet. Om en användare i en kommentar till en artikel om Håkan Juholt inte väljer att kommentera personen Juholt utan i stället kommenterar ett annat politiskt parti eller politiker räknas det ändå som att kommentaren håller sig till ämnet. Se samtliga variabler och variabelvärden i Bilaga 1.

I de flesta av dessa fall av avvikelser, sex av sju, har den ena kodaren gett kommentaren variabelvärdet ”svår att bedöma” och den andra som ett bestämt variabelvärde. I resultatdelen tas aspekten med variabelvärdet ”svår att bedöma” upp.

Det åttonde reliabilitetsfelet berörde den språkliga variabeln som behandlar förekomst av frågetecken. Denna avvikelse berodde på ett slarvfel. Det finns en fördel med att i en kvantitativ innehållsanalys vara två kodare, då en ensam kodare inte hade kunnat göra denna kontroll av studiens variabler.

3.8 Namn och bilder i exempelkommentarer

När studien presenterar exempelkommentarer tagna från 2011 års kommentarsfält används fiktiva namn och bilder på kommentatorn. Detta är ett etiskt ställningstagande som vi valt att ta eftersom studien ska vara öppen för insyn⁶⁴ och för att värna om kommentatorns integritet. Avsändarens verkliga namn är irrelevant

⁶⁴ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, s. 24.

för informationen som exempelkommentarerna bidrar med, men det fiktiva namnet har dock alltid samma kön som kommentatorn.

I exempelkommentarer från 2010 visas det alias som kommentatorn valt ska synas på internet.

3.9 Statistisk signifikans

Resultaten i denna studie har i efterhand testats med ett så kallat signifikanstest för att kunna avgöra om resultaten som undersökningen kommit fram till beror på slumpen eller inte. Genom att bevisa att skillnader är statistiskt signifikanta ges en ökad tyngd till studiens resultat⁶⁵. Procentuella proportioner för förändringarna mellan åren och det antal kommentarer egenskaperna baseras på har matats in i ett färdigt excel-ark utvecklat av analysföretaget Detector Market Research & Consulting AB⁶⁶.

Förprogrammerade formler räknar sedan ut den statistiska signifikansen för resultaten. Genom en manuell kontrollberäkning säkerställdes att excel-arkets formler är korrekta.

Studien använder sig av 95 procent signifikansnivå, vilken är den mest använda i samhällsvetenskapen⁶⁷. Det innebär att en statistiskt signifikant förändring i studien i 95 fall av 100 inte beror på slumpen. Om ett resultat inte är statistiskt signifikant redovisas detta i denna uppsats med en kommentar intill det presenterade resultatet i uppsatsens resultatdel. Då ingen kommentar anges intill ett resultat innebär det att resultatet betraktas som statistiskt säkerställt.

⁶⁵ Ibid., s. 438.

⁶⁶ Detector Market Research & Consulting AB, <http://www.detector.se>, hämtad 2011-12-15.

⁶⁷ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, s. 206.

4 Resultat

Studien undersöker 1452 kommentar på Aftonbladet.se, 14 till 20 oktober 2010 och 2011, med 28 variabler som kunnat anta 82 variabelvärden. I denna rapport redovisas enbart de resultat som är relevanta för att svara på frågeställningarna.

Artiklar som undersökts (antal kommentarer i parentes):

2010: *Äntligen fria igen* (23), *“Jag gör det för barnen”* (233), *Tio år – kantade av bråk och löpsedlar* (3), *Bästisen kan fixa toppjobb* (73), *Lockades in i fällan* (61), *Folket: Kom hem* (235).

2011: *Så ska han köras bort* (103), *Räddad av talet* (102), *Juholt coachas av Ingvar Carlsson* (59), *Svaret: Det blir för dyrt* (541) *Ganna 91: Är det sant?* (19).

4.1 Fler kommentarer 2011

Aftonbladet.se:s skifte från anonym kommentering till kommentering via ett registrerat Facebook-konto har inneburit att det efter skiftet kommenteras i större utsträckning. Studiens urval består av material hämtat under en vecka 2010 och en vecka 2011. Under denna vecka är det fler kommentarer 2011 (824 stycken) än det var 2010 då det var 628 kommentarer.

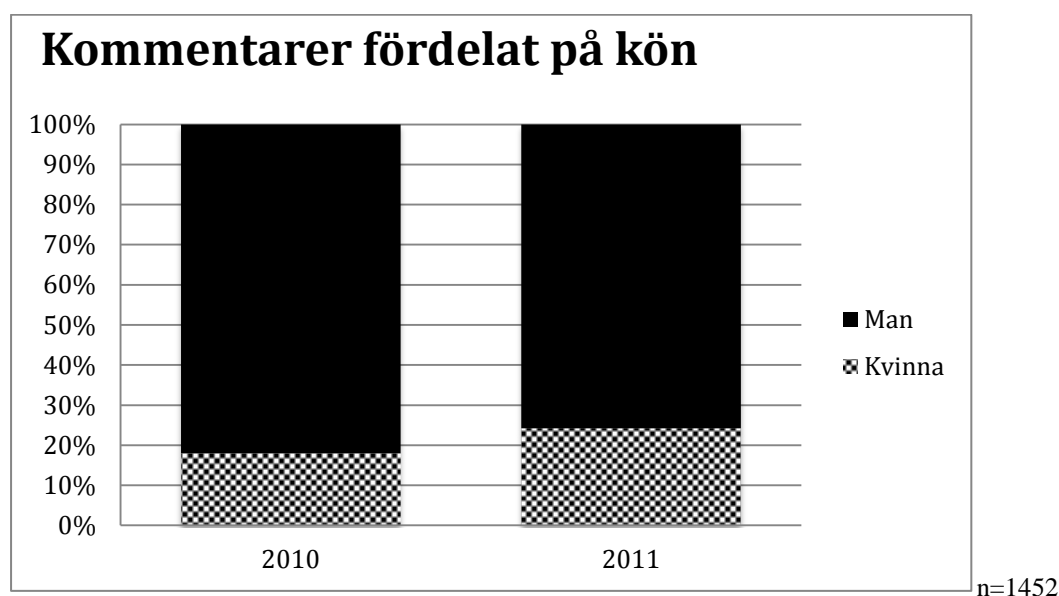
Urvalet är gjort den vecka i oktober då antalet kommentarer var så likt som möjligt de båda åren. Under nästan alla perioder som testades denna månad var det många fler kommentarer 2011 än 2010 (se Bilaga 2). Ibland var antalet kommentarer under en vecka 2011 mer än dubbelt så många som samma vecka föregående år. Detta samtidigt som nästan lika många artiklar hade en öppen kommentarsfunktion under de båda åren. 2010 var 14 artiklar öppna för kommentering medan 16 artiklar kunde kommenteras i urvalet från 2011.

4.2 Fler kommentarer skrivna av kvinnor

2011 kunde man avläsa kommentatorns kön med hjälp av personens namn och dennes bild. 2010 angav samtliga användare sin könstillhörighet vid registreringen av sitt konto. En liten figur som antingen symboliserar kvinna eller man syns sedan intill

personens användarnamn när den publicerar en kommentar (se Exempelbild 1:1 på sidan 2).

Under båda åren i urvalet dominerade männen med antal inlägg i kommentarsfälten. Men 2011 märktes en ökning av kommentarer författade av kvinnor. 2010 var cirka var femte kommentar skriven av en kvinna och 2011 hade cirka var fjärde kommentar en kvinnlig avsändare (se Figur 4:2:1).

Figur 4:2:1. Hur stor del av kommentarerna som var skrivna av kvinnor och män de olika åren.

Fler kommentarer skrivna av kvinnor innehöll svordomar 2011 jämfört med 2010 och även i jämförelse med kommentarer skrivna av männen under samma år. Dessa ökningarna ligger dock inom felmarginalen. Ungefär var tionde kommentar skriven av en kvinna 2011 innehöll en svordom, mot var tjugonde inlägg 2010.

Kvinnorna har under 2011 blivit mindre korrekta kommentatorer sett ur en språklig aspekt. En större andel av kvinnornas kommentarer innehöll stavfel 2011 jämfört med männen under samma år, kvinnornas kommentarer innehöll 2011 dessutom större andel stavfel än vad de gjorde under föregående år. Användningen av stor begynnelsebokstav och rätt skiljetecken har också minskat bland kvinnornas inlägg, från 97 till 84 procent (se Exempelkommentar 4:2:1).

Angelica Wik - ★ Toppcommentator

.. märks att du är moderat...du har ersatt subjektet med objektet!politik ska drivas utav glädje och glädje drivas utav oss..En objekt behöver inte poltik..Slå upp ordet politik!med din logik så får väl Reinfeldt köpa loss Sverige och driva det som Vd i ett företag, lilla vän..blir svårsålt tillsammans med alla människor, men just ja, människor går också att köpas i Allians politik!!!..Jag blir besviken när du som kvinna kan stödja en regering som indirekt deltar i misär ex: kvinna dränker sina 2 barn för att hon inte har råd och får ingen hjälp..Tydligen så roas vissa av det?

Svar · Gilla · den 14 oktober kl. 09:14

Exempelkommentar 4:2:1. Kommentar skriven av en kvinna med ett sämre språkbruk.

Från att kommentatorer under 2010 mest skrivit medellånga kommentarer hade en större andel av långa kommentarer författats av kvinnor under 2011 års urval.

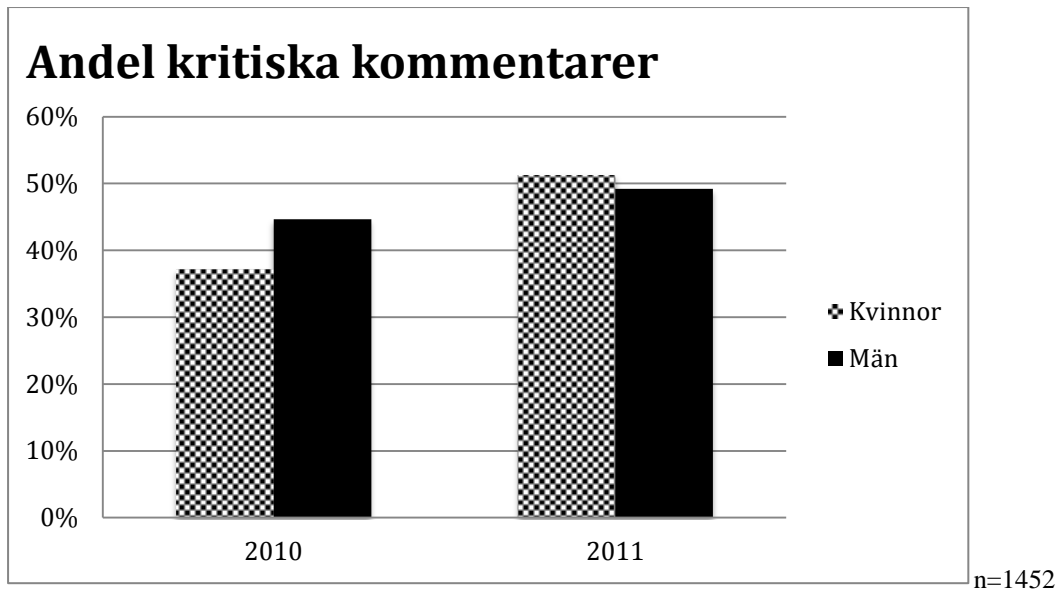
Kvinnorna skrev då långa inlägg i nästan lika stor utsträckning som männen. 2010 var 29 procent av kvinnornas kommentarer korta och 20 procent långa (över 300 tecken). 2011 var 20 procent av kvinnornas kommentarer korta medan 40 procent av inläggen var långa, en ökning med 11 procentenheter från föregående år (se Tabell 4:2:1).

Längd	Kvinnor 2010	Män 2010	Kvinnor 2011	Män 2011
Kort	29%	23%	20%	23%
Medel	50%	23%	40%	36%
Lång	20%	34%	40%	41%

n=1452

Tabell 4:2:1. Fördelning av kvinnors och mäns kommentarer på längd de olika åren.

Kvinnorna har under 2011 blivit mer kritiska i kommentarsfälten. Från att 2010 varit sju procentenheter mindre kritiska än männen till att 2011 vara två procentenheter mer kritiska än männen. 51 procent av kvinnornas inlägg var kritiska 2011 jämfört med 37 procent 2010 (se Figur 4:2:2). Det är samtidigt en stor del kommentarer i urvalet som inte gått att definiera som kritiska eller ej, beroende på i vilken kategori dessa kommentarer skulle falla under om de gick att bedöma skulle resultatet kunna bli ett annat.

Figur 4:2:2. Så stor del av männen och kvinnorna hade kritiska kommentarer de olika åren.

Antalet kommentarer skrivna av kvinnor har ökat under 2011 samtidigt som kvaliteten på språket i dessa inlägg har blivit sämre medan inläggen blivit längre och mer kritiska. Att kvaliteten på språket blivit sämre är en förändring som dock ligger inom felmarginalen. Kvinnorna 2011 är mindre språkligt korrekta än kvinnorna som kommenterade 2010 men också mer kritiska och skriver längre kommentarer än tidigare.

4.3 Kommentarererna blir mer sakliga

Under 2011 höll sig kommentatorerna mer till ämnet än de gjorde år 2010. Båda åren höll sig kommentatorerna oftast till ämnet (90 respektive 93 procent), men en viss ökning syns i resultaten från 2011.

Kommentarererna har dessutom blivit mer kritiska 2011 än 2010, i de fall inläggen tydligt gått att bedöma. En stor andel kommentarer har inte gått att bedöma och skulle kunna ändra resultatet beroende på utfallet. Kommentarer med svårupptäckt ironi eller sarkasm faller ofta i kategorin för svårbedömda kommentarer, men även kommentarer som är väldigt korta eller svårtolkade på grund av språkbruk eller förvirrat innehåll (se Exempelkommentar 4:3:1).

Linda Andersson · ★ Toppkommentator

Hitler skulle ha älskat dej..=)

Svar · Gilla · den 19 oktober kl. 15:37

Exempelkommentar 4:3:1. En kommentar som varit svår att bedöma om den är kritisk eller inte.

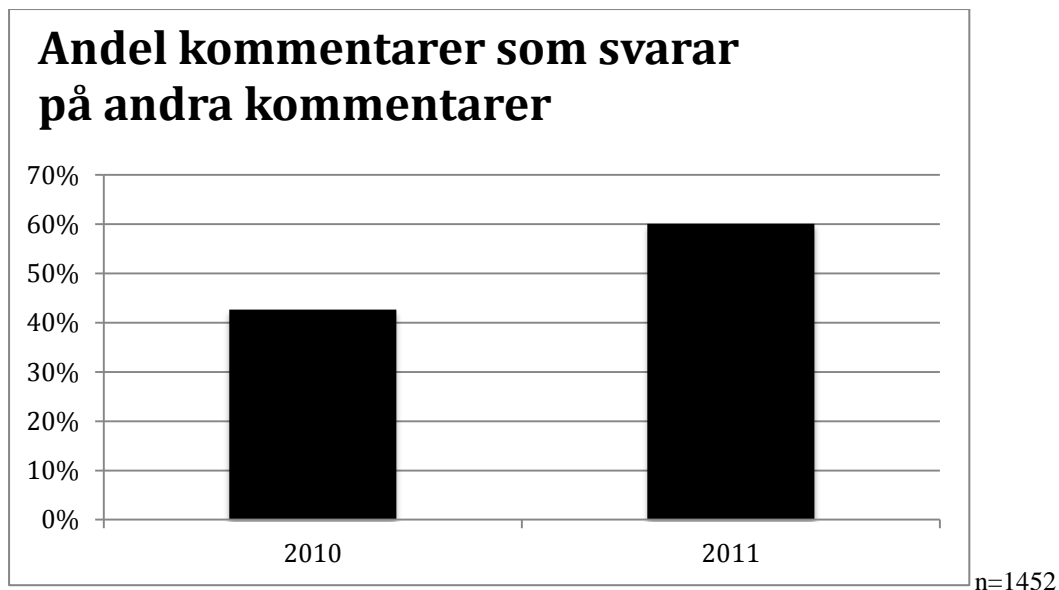
Kommentatorerna har under 2011 uttryckt sina kritiska åsikter på ett annat sätt genom bland annat färre svordomar, stavfel, talspråk, versaler och mindre användning av starka ord. Det handlar om små skillnader men som tillsammans ger en bild av förändring, men varje ändring för sig är inte statistiskt signifikant. Detta kan tolkas som att kommentarerna inte räds vara kritiska men samtidigt försöker hålla en sansad och seriös ton i sin kritik.

Hand i hand med att kommentarerna är mer kritiska är det färre kommentarer 2011 som är positiva, från tio procent till sex procent av samtliga kommentarer uttrycker något positivt. Kommentarererna innehöll färre uppmaningar vilket kan ha att göra med att kommentatorerna är mer sakliga i sina inlägg 2011 när de måste stå med sina namn.

Det var ungefär lika stor andel kommentarer som uttryckte kritik mot Aftonbladet eller artikelns innehåll under båda åren. 2010 var inga av dessa inlägg skrivna av kvinnor medan det 2011 var 23 procent av kommentarerna som var författade av kvinnor.

4.4 En mer levande diskussion

Jämfört med kommentarsfälten 2010 har andelen kommentarer som svarar på en annan kommentar ökat 2011. 2010 var 43 procent av kommentarerna svar på andra inlägg, medan samma siffra 2011 var 60 procent (se Figur 4:4:1).

Figur 4:4:1. Andel kommentarer som svarar på en annan kommentar.

När en användare kommenterat en nätartikel 2011 blir händelsen synlig i kommentatorns egen Facebook-logg. Detta betyder att kommentatorns Facebook-vänner ser att personen i fråga diskuterat en artikel på Aftonbladet.se. Vännerna kan direkt från händelsen i kommentatorns Facebook-logg använda svarsfunktionen intill händelsen eller välja att klicka in sig på artikeln och svara på inlägget. Oavsett varifrån personen väljer att svara på kommentaren, via Aftonbladet.se eller Facebook, ser kommentarsfunktionen likadan ut (se Exempelbild 4:4:2).

Jessica Roos kommenterade en länk.
15 sekunder sedan

Detta är ett litet test till min c-opsats.

Skottstormen på väg mot Sverige
www.aftonbladet.se

AFTONBLADET Nu är det åter dags att hålla i hatten. Ett djupt lågtryck från Skottland är på väg mot Sverige. Främst drabbas Västkusten och risken för materiella skador samt elavbrott är stor,

Gilla - [Kommentera](#)

Det här är ett svar som...
Denna kommentar kommer även att skickas till Aftonbladet.

Exempelbild 4:4:2. När en person kommenterar på Aftonbladet ser dennes vänner kommentaren och kan svara på den. Svaren hamnar även de på Aftonbladet.se. Det ser användaren i en liten text under svarsrutan.

Som tidigare nämnt gör sammankopplingen med Facebook det lättare att publicera en kommentar då kommentatorn inte behöver gå igenom en registreringsprocess innan han eller hon kan få utlopp för sina åsikter, förutsatt att personen har ett Facebook-konto.

Som en effekt av att fler svarsinlägg förekom 2011 ställdes fler uppriktiga, icke retoriska undringar, som avsändaren syftar att få svar. Att fler personer svarar på andras inlägg ökar sannolikheten för att dessa uppriktiga frågor ska förekomma, då syftet med frågorna är att få dem besvarade (se Exempelkommentar 4:4:3). I regel innehåller de undersökta kommentarerna mestadels retoriska frågor.

Michael Andersson · Uppsala University, Sweden

sa aldrig så. Vart tog du citaten ifrån?
Han sa att ett fall som detta ska aldrig behöva gå så långt som till europadomstolen.

Svar · 2 · Gilla · den 19 oktober kl. 02:38

Exempelkommentar 4:4:3. "Vart tog du citaten ifrån?" är ett exempel på en seriös fråga eller undring.

Svarsinläggen höll sig dessutom mer till ämnet 2011, 92 procent jämfört med 82 procent 2010.

4.5 Toppkommentatorer är sakligare

I det nya kommentarsystemet introducerades begreppet toppkommentator, en titel som personer som är aktiva i kommentarsfälten får. Hur personen får denna utmärkelse är reglerat av Facebook. Det har inte varit möjligt att få reda på kriterierna för hur någon blir utnämnd till toppkommentator, men troligtvis handlar det om att användaren kommenterar ett visst antal inlägg under en viss tid eller att inlägg som kommentatorn publicerat fått uppskattning av andra personer genom att de tryckt på gilla-knappen i anslutning till kommentatorns inlägg. Titeln syns bredvid personens namn när han eller hon skrivit en kommentar (se Exempelkommentar 4:5:1).

Exempelkommentar 4:5:1. En stjärna och titeln "Toppkommentator" karakteriserar en toppkommentator.

I urvalet från 2011 är 57 procent av kommentarerna skrivna av en toppkommentator. Detta är i och för sig ett logiskt resultat då toppkommentatorerna är de som kommenterar mest. Likt kommentarerna i stort är det männen som är mest aktiva som toppkommentatorer, 62 procent.

Toppkommentatorer håller generellt en bättre standard på sina kommentarer. De skriver längre kommentarer, håller sig mer till ämnet och är lite mindre kritiska och mindre positiva i sina inlägg än vanliga kommentatorer. Detta tyder på att de diskuterar mer sakligt och håller en mer seriös ton i sina inlägg (se Exempelkommentar 4:5:2). Dock är den enda statistiskt signifikanta förändringen att toppkommentatorer i större utsträckning håller sig till ämnet.

Paulo Reza ★ Toppkommentator · Uppsala

Lagar är aldrig något annat än ett regelverk som politiskt tagits fram. Regler för hur olika institutioner ska förhålla sig till sin uppgift. Dessa lagar är inte samma från år till år, de ändras hela tiden. Dels beroende på vilken politisk sida har majoritet, dels efter vad allmänheten har för hållning, dels efter vilka värdegrunder ett land står på. Lagar tar inte hänsyn till människor, vilket innebär att genom smidigt lagförande kunde Tyskland frånta judarna alla deras rättigheter och ägodelar. I Tyskland var detta LAGLIGT på sena 30-talet. I Kina är det LAGLIGT att bryta mot mänskliga rättigheter hela tiden.

Exempelkommentar 4:5:2. En saklig kommentar skriven av en toppkommentator.

Med 2010 års kommentarsystem fanns möjligheten att registrera ett valfritt alias. Smeknamnen kunde vara signaturer som Kundtjänsten, KlasXVIGöran och olofvoltaire, men det var även fritt fram att välja sitt riktiga namn. Väldigt få av kommentarerna i urvalet från året var signerade med för och efternamn, cirka 3 procent av samtliga 628 kommentarer. Från och med 22 september 2011 tvingas varje kommentator signera kommentaren med sitt Facebook-kontos namn. Men möjligheten att vara anonym finns fortfarande, tre konton med uppenbart falska namn som "Rafael Benitez to Arsenal" och "Greve Dracul" återfanns bland kommentatorerna (se Exempelkommentar 4:5:3).

Rafael Benitez to Arsenal

Empati och Moral får aldrig gå över lagen, för det öppnar fältet för att göra precis vad som helst mot lagen. Att ändra lagen kan vara helt OK, men inte att gå mot den. Då är man ute på hal is.

Svar · Gilla · den 19 oktober kl. 22:14

Exempelkommentar 4:5:3. Rafael Benitez to Arsenal är ett exempel på ett konto med ett uppenbart falskt namn.

4.6 Få som kommenterar mycket

Hur många personer som står bakom antalet kommentarer har inte ändrats avsevärt mellan de två åren. I snitt stod varje kommentator för två kommentarer under båda

åren men det är i själva verket många kommentatorer som bara skriver enstaka inlägg och några få personer som skriver desto fler.

2010 var det 227 av totalt 322 kommentatorer som bara skrev ett inlägg, dessa personers inlägg motsvarar 36 procent av det sammanlagda antalet kommentarer det året. 95 kommentatorer stod tillsammans för 64 procent av kommentarerna. De sju kommentatorer som skrev över tio inlägg utgör 19 procent av samtliga kommentarer. Den kommentator som skrev flest inlägg stod själv för sex procent av alla inlägg, mer än var tjugonde undersökt kommentar under 2010.

2010:

Inlägg/person	Personer	Kommentarer	Kommentatorernas andel*	Inläggs andel**
1	227	227	70%	36%
2-10	88	284	27%	45%
över 10	7	117	2%	19%
Totalt	322	628	100%	100%

2011:

Inlägg/person	Personer	Kommentarer	Kommentatorernas andel*	Inläggs andel**
1	250	250	64%	30%
2-10	130	367	33%	45%
över 10	11	207	3%	25%
Totalt	391	824	100%	100%

Tabell 4:6:1. Fördelning av inlägg mellan grupper av kommentatorer efter hur många inlägg de gjort sammanlagt i det undersökta materialet.

** Engångs-, eller flegångskommentatorernas andel av samtliga kommentatorer.*

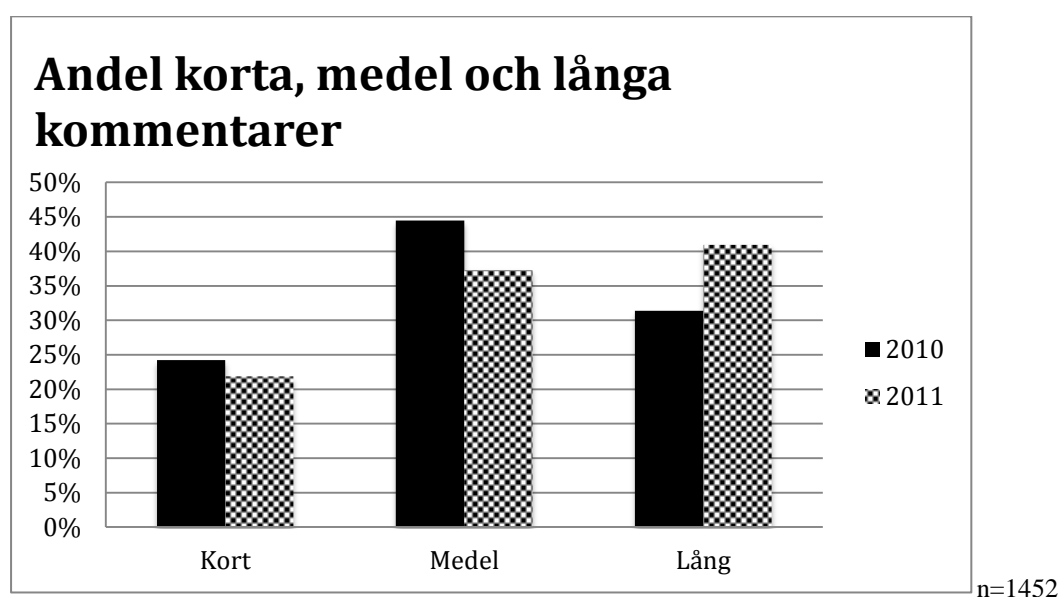
*** Engångs- eller flegångskommentatorernas inläggs andel av samtliga inlägg.*

Fördelningen av antal inlägg per kommentatorer 2011 visar liknande resultat, men då var det fler personer som skrev mer än ett inlägg, 70 procent jämfört med 64 procent (se Tabell 4:6:1). Denna ökning är dock inte statistisk signifikant. De elva personer som skrev över tio kommentarer vardera utgjorde här 25 procent av författandet av inlägg jämfört med de sju personer som stod för 19 procent av kommentarerna år 2010. Denna ökning av andel kommentarer för de personer som skrivit mer än tio inlägg är ej heller statistiskt signifikant.

4.7 Längre kommentarer

Studien har kategoriserat kommentarerna som korta, medellånga eller långa. Som korta kommentarer räknas inlägg med mindre än hundra tecken, som medellånga räknas kommentarer som är 100–300 tecken långa och som långa räknas kommentarer som är över 300 tecken långa (se bilaga 1 kodschema, variabel V6).

Användarna skrev fler långa kommentarer 2011 än 2010. 2010 var de flesta kommentarer medellånga (44 procent) medan de flesta inlägg under 2011 var långa (41 procent) (se Figur 4:7:1).

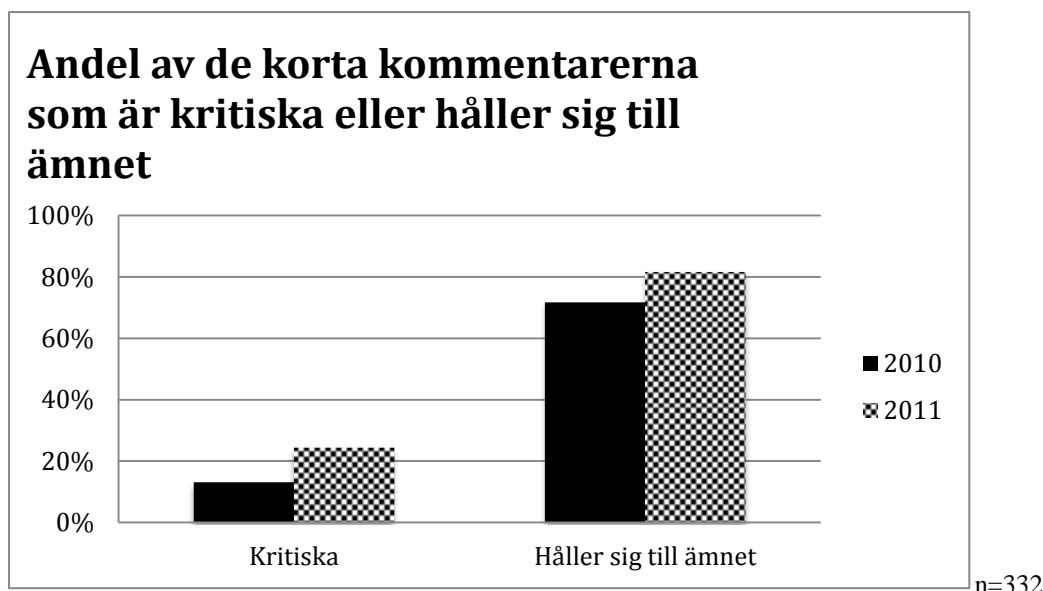
Figur 4:7:1. Andel korta, medel och långa kommentarer båda åren.

Det nya utseendet på kommentarsfälten kopplade till Facebook gör att långa kommentarer blir mer lättlästa än förr (se Exempelbild 4:7:1).

Exempelbild 4:7:1. 2010 var endast fyra textrader av varje kommentar synlig. Knappen ”Visa alla svar” är svår att skilja ur övriga utseendet. 2011 är funktionerna förenklade och förbättrade.

Ju längre kommentarerna är desto mer håller de sig till ämnet och desto mer kritiska är de. Skillnaderna i urvalet från 2010 och 2011 ligger nästan enbart i de korta kommentarerna som 2011 höll sig mer till ämnet och var mer kritiska än 2010 (se Figur 4:7:2).

Figur 4:7:2. Andel av de korta kommentarerna som är kritiska eller håller sig till ämnet respektive år.

De användare som svarar på en redan kritisk kommentar 2011 och inte håller med kritiken kan bemöta inlägget med att själv vara kritisk. Detta kan uttryckas genom att kommentatorn hakar på kritiken som uttrycks eller uttrycker sig kritisk mot de åsikter som framförs eller personen som står för åsikten (se Exempelkommentar 4:6:2).

 Nicklas Olofsson · ★ Toppkommentator · Märsta, Sweden
[Redacted] Då kan vi skippa flyktingpolitiken helt eftersom dom inte heller helt säkert bidrar med pengar till staten. Eller för den delen dom som är så sjuka från unga år så dom aldrig kan arbeta. Det är ju uppenbart till ett

Svar · 👍 5 · Gilla · den 19 oktober kl. 02:56

 Magnus Paulsson · Lund, Sweden
[Redacted]
Jag ställer mig vanligtvis över den här typen av diskussion, men känner att jag måste göra ett undantag i ditt fall. Dina åsikter är i det närmsta omänskliga för oss som är

Svar · 👍 3 · Gilla · den 19 oktober kl. 03:54

 Jim Thorsson · ★ Toppkommentator
[Redacted] Är du nedfrusen nån gång på 30-talet i Tyskland, och upptinad i Sverige på 2000-talet?
Svar · 👍 2 · Gilla · den 19 oktober kl. 04:09

 Fredrik Ström · ★ Toppkommentator · Wenströmska gymnasiet
[Redacted]
Lätt och säga så när du inte ens bor i Sverige. Tror dessutom inte du vet hur mycket det faktiskt kostar..
Svar · 👍 2 · Gilla · den 19 oktober kl. 04:32

*Exempelkommentar 4:7:2. Fyra kommentarer som publicerats i följd och där avsändarna är kritiska i sina svar. Kommentarererna skulle även kunna vara ytterligare ett exempel på flera kommentarer i följd med åsikter om andra, som exempelkommentar 5:2 visade. De tre tecknen *** är vår egen justering som betyder att vi kortat ned kommentaren på grund av dess längd.*

4.8 Inga journalister i kommentarsfälten

Av de totalt 1452 analyserade kommentarerna är endast ett inlägg skrivet av en moderator, detta inlägg publicerades 2010. I och med förändringen av kommentarsystemet under 2011 har Aftonbladet.se haft som mål att de redaktionella

medarbetarna ska vara mer närvarande i kommentarsfälten⁶⁸, något som inte syntes i undersökningen.

4.9 Språkbruket relativt oförändrat

Sättet att uttrycka sig språkligt i 2011 års version av kommentarsfälten har inte förändrats sedan 2010. Användandet av svordomar, talspråk och rätt begynnelsebokstav är väldigt likt från föregående år. Men några marginella skillnader märktes i urvalet, dessa är dock inom felmarginalen. 2011 återfanns färre stavfel trots längre kommentarer och den statistiskt signifikanta förändringen med färre enskilda utropstecken vilket kan tyda på en seriösare ton (se Exempelkommentar 4:9:1). Däremot förekom fler smileys och fler tillfällen då många utropstecken eller frågetecken skrevs i följd (!!!).

Exempelkommentar 4:9:1. Kommentar från 2011 som kan anses typisk, fri från svordomar, stavfel och talspråk.

Några andra generella, ej statistiskt signifikanta, upptäckter som gjordes var att begynnelsebokstav och stavfel relativt ofta förekommer i samma kommentar, och att detta var ännu vanligare 2010.

Skillnader i språkbruk mellan könen var små i kommentarsfälten år 2010. Men kommentarer författade av män innehöll störst andel stavfel första året, medan kvinnorna året efter försämrade sig språkligt mer än vad männen gjorde, ett resultat som dock ej är statistiskt signifikant. Kommentarer skrivna av kvinnor innehöll 2011 lika stor andel stavfel som männen men använde sig oftare av fel begynnelsebokstav

⁶⁸ Helin, J, *Stå för vad du tycker på Aftonbladet*, bloggpost Aftonbladet, publicerad 2011-08-30, <http://blogg.aftonbladet.se/janhelin/2011/08/sta-for-vad-du-tycker-pa-aftonbladet-1>, hämtad 2012-01-04.

och skiljetecken. Att kvinnor blivit sämre på att använda rätt begynnelsebokstav och skiljetecken är en statistisk signifikant förändring.

5 Diskussion och slutsats

Efter att ha genomfört en kvantitativ innehållsanalys av kommentarer från 2010 och 2011 går det att beskriva vad som skiljer sig åt i innehållet i kommentarerna för de olika åren och vad det skulle kunna bero på.

Studien konstaterar att Aftonbladet.se: övergång från anonym kommentering till Facebook-kommentering varit till fördel för såväl Aftonbladet som för kommentatorerna. Diskussionerna har blivit mer levande, seriösare och det är fler som kommenterar än tidigare. Journalisterna eller andra ansvariga på Aftonbladet.se har inte syns i kommentarsfälten mer än en gång under hela undersökningens gång. Detta betyder att kommentatorerna inte bemöts på ett annorlunda sätt av journalisterna bara för att kommentatorn inte längre är anonym.

På många sätt är skillnaderna mellan de två åren små, vilket är en intressant slutsats i sig. Om kommentatorn får vara anonym eller inte påverkar inte innehållet i kommentarerna eller vem som skriver dem i särskilt stor utsträckning. Detta visar på att möjligheten att vara anonym vid kommentering inte har så stor påverkan på människors sätt att kommentera nätartiklar på Aftonbladet.se. I alla fall inom ramarna för de kommentarer som av moderatörer tillåts ligga kvar i anslutning till artiklarna. Studien visar att kommentatorer på många sätt, främst språkligt, inte bryr sig om ifall de får stå anonymt eller inte.

Flera intressanta slutsatser har dock dragits från studien och de presenteras här för att ge svar på vår huvudfrågeställning:

Hur skiljer sig kommentarer till Aftonbladets nätartiklar åt beroende på om kommentatorn är anonym eller inte?

5.1 Kommenteras det i större eller mindre utsträckning 2011 jämfört med 2010?

Studien visar att Aftonbladet.se artiklar får fler kommentarer när den som kommenterar har möjlighet att göra detta med sitt Facebook-konto. Kravet på

identifiering har alltså inte gjort att människor dragit sig för att kommentera nätartiklar.

Det är ett intressant resultat som säger mycket om anonymitetens betydelse eller snarare obetydelse. Många människor är benägna att kommentera på nätet i lika stor utsträckning även om de signerar kommentaren med sitt eget namn och sin egen bild. Samtidigt visar övriga resultat att användarna däremot gör det på ett annat sätt, att de tänker sig för när det kommer till kommentarens ton, språk och saklighet i högre grad när de inte längre har möjlighet att vara anonym. Samtidigt kan Facebook-formatet vara viktigt för människors benägenhet att kommentera på Aftonbladet.se. En trolig förklaring till att man gärna och lätt kommenterar är att formatet är lättillgängligt och att många användarna är vana vid dess utformning och funktioner.

Att fler användare kommenterar 2011 kan även bero på att kommenteringen inte bara syns på Aftonbladets hemsida utan även i kommentatorns Facebook-logg. Det kan till att börja med göra att en person vill kommentera en artikel för att visa för sina Facebook-vänner att man hänger med i nyhetsflödet eller för att man vill sprida sina åsikter. Det kan också göra att fler personer kommenterar väljer att kommentera en artikel på grund av att de sett att en Facebook-vän gjort samma sak. Detta är en trolig orsak till att fler väljer att göra avtryck i kommentarsfälten, dels då människor är vana att kommentera sina vänners inlägg på Facebook och dels då man som vänner ofta har gemensamma intressen och därför kan vara intresserade av att läsa om, och i nästa steg även kommentera, samma artiklar.

5.2 Hur förändras språket i kommentarerna?

Bortsett från förändring i språket bland de kritiska kommentarerna har språkbruket generellt sett inte förändrats särskilt mycket mellan de båda åren. Detta går emot vad Reich skriver om att användaren med ett anonymt alias bryr sig mindre om det han eller hon publicerar i kommentarsfälten⁶⁹. Resultatet kan eventuellt säga att kommentatorer generellt sett inte bryr sig så mycket om att stava rätt och att inte använda svordomar eller upprepade utropstecken när de skriver sina inlägg.

⁶⁹ Reich, s 104.

Samtidigt kan 2011 års sammankoppling med Facebook göra att personer som tidigare inte kommenterat artiklar börjar göra det. Det har till exempel konstaterats att kvinnorna, eventuellt en specifik grupp kvinnor, har ett sämre språk i sina kommentarer 2011. Detta samtidigt som de kritiska kommentarerna har ett mer vårdat språkbruk än tidigare. Toppkommentatorerna har även ett mer korrekt språk än de vanliga kommentatorerna, men där finns ingen likställd grupp att jämföra med 2010.

Att det språkligt sett skett små förändringar mellan de båda åren skulle kunna tolkas som att språkbruk är olika viktigt för olika grupper. Vi tror att det kan betyda att det finns två huvudsakliga grupper bland kommentatorerna: Den grupp som uppskattar lättillgängligheten med att publicera på Facebook och inte bryr sig om att skriva korrekt bara för att deras namn står ovanför inlägget. Och den grupp som vill skriva extra seriöst just för att de är medvetna om att de måste stå för det som skrivs med mer än ett påhittat alias. En kombination av dessa två grupper inlägg i kommentarsfälten skulle kunna vara en förklaring till det relativt oförändrade språkbruket.

5.2.1 Kommentarererna blev längre och sakligare

Kommentarererna under 2011 var mer kritiska samtidigt som kritiken uttrycktes sakligare än 2010. De kritiska kommentarererna höll 2011 en mer sansad ton och fler av dem höll sig till artikelns ämne. Detta kan bero på att kommentatorerna 2010 inte brydde sig lika mycket om att vara sakliga i sin kritik då de var anonyma⁷⁰.

När kommentatorn tvingas stå med sitt riktiga namn blir den inte mer restriktiv med att uttrycka kritiska åsikter i kommentarsfälten men väljer däremot att yttra kritiken med hjälp av färre svordomar, stavfel, talspråk, versaler och mindre användning av starka ord än vad som gjordes i kritiska åsikter 2010.

Detta resultat kan vara en effekt av att kommentatorerna nu måste stå med sitt namn och att kommentatorerna därför blir mer försiktiga i sina ordval när de yttrar kritik mot en person eller företeelse. Kommentatorerna ser då till att använda sig av ett vårdat och korrekt språk när de yttrar sin kritik.

⁷⁰ Reich, s 104.

5.3 Hur förändras diskussionen mellan kommentatorerna?

2011 uppstod en livligare diskussion mellan kommentatorerna än tidigare då en större andel svarsinlägg förekom. Detta tror vi beror på två saker.

En del av förklaringen kan finnas i den nya layouten och funktionaliteten i kommentarsfälten. 2011 års utformning av kommentarsfälten har, tack vare sammankopplingen med Facebook, ett exakt likadant upplägg utseendemässigt som Facebook. Detta skapar en känsla av igenkänning hos de över fem miljoner svenska användarna av nätverkstjänsten.⁷¹ Användarna känner lätt igen funktioner som ”svara” och ”gilla” och kan lättare trycka på den bekanta svara-knappen för att replikera på en kommentar. I det gamla systemet krävdes att användaren registrerade ett konto för att kunna kommentera i ett inte lika bekant gränssnitt.

Det kan även ha att göra med att kommentering via Facebook öppnar för en spontan och impulsiv diskussion bland läsarna⁷². Om användaren tidigare gillade att läsa kommentarer till artiklar men kanske inte tog steget till att genomföra en relativt komplicerad registreringsprocess är steget till att spontant skriva en kommentar numera mycket kortare.

5.4 Ändras kvinnor och mäns sätt att kommentera mellan de båda åren?

Ett resultat i GOTA-undersökningen från 2006 visar att det är lika många kvinnor och män som kommenterar artiklar på internet⁷³. Detta stämmer inte överens med resultatet i den här undersökningen. Detta kan bero på att GOTA-undersökningen består av en enkätundersökning där människor fått skriva hur mycket de själva kommenterar. Med vår kvantitativa innehållsanalys konstateras det tydligt att det är mer män i kommentarsfälten, även om en ökning av andelen kvinnliga kommentatorer har skett mellan de båda åren.

Förutom att det blivit lite fler kvinnor i kommentarsfälten har kvinnors kommentarer förändrats från 2010 till 2011. De innehåller fler stavfel, svordomar, smileys och

⁷¹ Olle Findahl, *Svenskarna och Internet 2011*, .se, <http://www.iis.se/docs/SOI2011.pdf>, 2011-12-06.

⁷² Reich, s 97.

⁷³ Bergström, s. 71-72.

missade oftare att använda stor begynnelsebokstav och skiljetecken både jämfört med kvinnor 2010 och med männens resultat för båda åren. Det är ett resultat som får oss att tro att Facebook-inloggningen tilltalat en ny grupp kvinnor. Det här är möjligen en grupp kvinnor som kommenterar när det är lättillgängligt och inte lägger lika stor vikt vid att språket ska verka seriöst eller korrekt.

Denna nya grupp kan tänkas bestå av kvinnor med lägre utbildning eller utländsk bakgrund eller eventuellt yngre kvinnor som kan utgöra denna mindre språkligt korrekta grupp. Dessa kvinnor kanske även tidigare velat uttrycka sina åsikter men inte haft tålamodet eller känt att det varit värt mödan att registrera sig för att publicera ett inlägg.

Utifrån studiens resultat har försök gjorts för att ta reda på vilka dessa kvinnor är som väljer att uttrycka sig på ett annorlunda sätt än förut, men oftast har valda säkerhetsinställningar i Facebook-profiler gjort att endast en viss information varit möjlig att ta del av. Oavsett vilka grupper som lockas står det i alla fall klart att Aftonbladet med sitt nya kommentarsystem faktiskt fått fler kommentarer skrivna av kvinnor.

5.5 Hur skiljer sig kommentering åt beroende på om kommentatorn författat ett inlägg eller är en van kommentator?

De som 2011 klassas som toppkommentatorer av Facebook skriver längre kommentarer, håller sig mer till ämnet och är lite mindre kritiska och mindre positiva i sina inlägg. Detta tyder på att de diskuterar mer sakligt och håller en mer seriös ton i sina inlägg.

Detta kan ha att göra med olika saker beroende på vad som kan tänkas påverka det andra. Eventuellt kan de som kommenterar korrekt, mycket och regelbundet utses till toppkommentatorer eller så kan de som utses till toppkommentatorer se det som viktig motivering till att uttrycka sig mer korrekt.

Troligtvis handlar det om en kombination av båda två. För att utses till toppkommentator måste kommentatorn uppfylla vissa kriterier bestämda av Facebook

och de som får en stjärna och titel vid sitt namn ser det troligen som en tillfredsställelse att inneha titeln.

Kommentering över huvud taget ger kommentatorn en känsla av att den är med och sätter nyhetsagendan. Att då även få titeln ”toppkommentator” blir som ett extra erkännande för kommentatorn.⁷⁴

Eftersom kommenteringssystemet såg annorlunda ut 2010 går det dock inte att jämföra toppkommentatorers beteende i kommentarsfälten mellan åren.

5.5.1 Få som kommenterar mycket

Båda åren kommenterade de flesta personerna bara en enda gång. Det är sedan en liten grupp människor som kommenterar väldigt mycket. Detta resultat kan ha att göra med att användargenererat innehåll gör att vissa personer blir lojala mot en viss hemsida⁷⁵, och även blir vana att kommentera på just den nyhetssidan.

Det är troligt att tänka sig att de som skrev flest inlägg i kommentarsfälten, över tio kommentarer vardera, har valt att enbart hålla sig till artiklarna på just Aftonbladet.se. Dessa personer återkom flera gånger i samma kommentarsfält, ibland med långa mellanrum, vilket tyder det på att de aktivt följer hela debatten i kommentarsfälten för att då och då lägga in sina synpunkter.

Det är inte omöjligt att dessa personer är lika aktiva på andra mediers hemsidor, men med tanke på i vilken utsträckning de skriver inlägg är det troligt att de främst är lojala mot Aftonbladet.se.

2011 stod både engångskommentatorer och personer som skrivit över tio inlägg i kommentarsfälten för en större andel av kommentarerna än de gjorde 2010. Det här tror vi beror på att kommentering via Facebook tilltalar två olika grupper av kommentatorer.

⁷⁴ Reich, s 98.

⁷⁵ Karlsson, s. 64-65.

Den ena gruppen är de engångskommentatorerna som tack vare lättillgängligheten väljer att spontant uttrycka sin åsikt kring en artikel eller annan kommentar.

Den andra gruppen kommentatorer, det vill säga de som kommenterat flertalet gånger tror vi har blivit större tack vare lättillgängligheten som skapar en livligare diskussion mellan användarna. Bemöts kommentatorn själv med ett svar eller en fråga på sin kommentar är sannolikheten stor att denne väljer att replikera tillbaka. Det är också lättare för kommentatorn att uppmärksamma svaren på sina inlägg 2011 då denne blir upplyst om detta när han eller hon loggar in på sin Facebook-sida.

5.6 Hur påverkas journalisternas deltagande i kommentarsfälten?

Även om resultatet visar en livligare diskussion i kommentarsfälten, med många väl underbyggda kommentarer om artikeln och ibland även om Aftonbladet, har journalisterna eller ansvariga för tidningen hållit sig borta från kommentarsfälten. En kommentar, av 1452, från 2010 var skriven av en kvinna som arbetade på läsarmedverkan på Aftonbladet.se. Den innehöll en uppmaning till alla som kommenterade att hålla en bra ton i sina kommentarer. I övrigt var inga kommentarer skrivna av någon som hade med artiklarna eller Aftonbladet att göra.

Användargenerat innehåll, exempelvis i form av läsarkommentarer, ger en möjlighet till en förändrad relation mellan journalist och publik. Denna möjlighet innebär att läsarna med sina inlägg kan bidra med journalistik, eller i alla fall idéer till journalistiskt innehåll. Enligt Reich och Hermida ser dock inte journalisterna själva läsarkommentarer som ett bidrag till journalistiken, så kallad medborgarjournalistik. Journalisterna känner ingen större entusiasm inför möjligheten för medborgarna att spela en aktiv roll i den journalistiska processen.^{76 77} Detta skulle kunna vara förklaringen till varför Aftonbladet.se:s reportrar inte valt att interagera mer med läsarna. Det är omöjligt att säga om reportrarna i några tillfällen valt att privat kontakta någon av upphovsmännen till artikelkommentarerna, klart står i alla fall att det inte är något som syns i den här undersökningen.

⁷⁶ Reich, s 99.

⁷⁷ Hermida, 'Mechanisms of Participation', s.24.

Frågan som säkert ställs i många kommentatorers huvuden är om journalisterna som skrivit artiklarna ens läser kommentarerna. Ibland ställs seriösa frågor och undringar riktade till redaktionellt ansvariga om varför bara en viss person kommer till tals eller hur en rubrik formulerats, men dessa lämnas obesvarade eller med medhåll från annan kommentator som anser att någon ansvarig borde svara.

Den möjlighet som finns att använda kommentarsfälten som inspirations- eller nyhetskälla till framtida idéer⁷⁸ eller som en chans att komma närmare sina läsare utnyttjas inte till fullo av Aftonbladet.se:s redaktion. Frånvaron av ansvariga från tidningen eller journalister upplever vi gör att diskussionen ibland stannar upp. Det kan få kommentatorerna att känna frustration över att inga svar kommer, oavsett hur den formulerar sig.

5.7 Delta i konversationen

Beroende på om den som kommenterar har möjlighet att vara anonym eller blir tvungen att kommentera med sitt Facebook-konto resulterar det i olika innehåll i kommentarerna. Skillnaderna tror vi främst beror på att man når olika personer som sätter olika värde i att kommentera nätartiklar på Aftonbladet.se. Facebook är ett redan etablerat format som en viss del av befolkningen är väl förtrogen med och skulle kunna använda sig av i sömnen eftersom funktionerna är så bekanta.

Vår viktigaste rekommendation till mediers hemsidor med kommentarsfunktion handlar snarare om att delta i diskussionerna, och att se till att journalisterna har tid satt över för det. Det är levande diskussioner som pågår i kommentarsfälten, ofta genomtänkta och välformulerade åsikter. För det mesta flyter debatterna på bra av sig själv men diskussionerna stannar upp varje gång en fråga ställs om själva artikeln och inga svar någonsin kommer. Vi tycker att det är viktigt att värdesätta detta om man väljer att ha en öppen kommentarsfunktion i anslutning till något man publicerar. Släng inte in användarna i ”lekparken” för att härja fritt och håll inte för öronen varje gång någon ropar åt de ansvarigas håll.

⁷⁸ Reich, s 105.

Aftonbladet.se vill ge ett större ansvar till sina kommentatorer genom att endast låta dem publicera sina åsikter under sitt eget namn. Vi tycker då även att journalister och ansvariga på Aftonbladet.se ska ta ansvaret att våga sig in i kommentarsfälten och tillsammans med sina kommentatorer utnyttja internets interaktiva möjligheter till fullo.

5.8 Framtida forskning

När anonymiteten inte längre är ett faktum i kommentarsfälten öppnar det nya möjligheter för forskning om vem det är som kommenterar. När människor står med sitt eget namn i anknytning till sin Facebook-profil står plötsligt både, kön och ålder på personen utskrivet. Ofta även bostadsort, yrke och intressen. Detta tror vi kan leda till intressanta svar på frågan vem det är som kommenterar och ger också möjligheten att undersöka om olika personer kommenterar på olika sätt.

Det vore även intressant att gå vidare med undersökningar liknande vår och se hur kommentarer skiljer sig åt beroende på vilken genre artikeln har. Sportartiklar och nöjesartiklar har sannolikt kommentatorer som uttrycker sig annorlunda än de som kommenterar artiklar om politik eller utrikesnyheter.

Att även gå vidare och jämföra olika medier emellan skulle säkerligen ge mycket intressanta resultat. Innehåll, språk och ton i kommentarer på kvällstidningarnas, dagstidningarnas och landsortstidningarnas hemsidor skiljer sig troligtvis också åt.

Litteratur- och källförteckning

Allern, S, Pollack, E, *Ansvar har forskningrats*, Svenska Dagbladet, publicerad 2011-08-01, http://www.svd.se/kultur/kulturredebatt/ansvaret-har-forskingrats_6362456.svd, hämtad 2011-12-19.

Andén, A, *Nu vill vi ha era kvalificerade kommentarer*, bloggpost Medievärlden, publicerad 2011-02-11, <http://www.medievarlden.se/blogg/axel-anden/2011/02/nu-vill-vi-ha-era-kvalificerade-kommentarer>, hämtad 2011-01-05.

Andersson, J, Snickars, P, *Nätanonymitet ett demokratiskt värde*, Svenska Dagbladet, publicerad 2011-08-30, http://www.svd.se/kultur/kulturredebatt/overvakning-leder-inte-framat_6371450.svd, hämtad 2011-12-19.

Bergström, A, 'The reluctant audience: Online participation in the Swedish journalistic context.' *Westminster papers in communication and culture*, vol. 5(2), 2008, s. 60–80.

Chung, D, 'Profits and Perils: Online News Producers' Perceptions of Interactivity and Uses of Interactive Features', *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*, vol. 13(1), 2007, s. 43–61.

Detector Market Research & Consulting AB, <http://www.detector.se>, hämtad 2011-12-15.

Esaiasson, P, Gilljam, M, Oscarsson, H & Wängnerud, L, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 3 uppl, Norstedts juridik, Stockholm, 2007.

Findahl, O, *Svenskarna och Internet 2011*, .se, <http://www.iis.se/docs/SOI2011.pdf>, hämtad 2011-12-06.

Heinonen, A, i J B Singer (et al.), 'The Journalist's Relationship with Users', *Participatory journalism: guarding open gates at online newspapers*, Wiley-Blackwell, Oxford, 2011, s. 34–55.

Helin, J, *Stå för vad du tycker på Aftonbladet*, bloggpost Aftonbladet, publicerad 2011-08-30, <http://blogg.aftonbladet.se/janhelin/2011/08/sta-for-vad-du-tycker-pa-aftonbladet-1>, hämtad 2012-01-04.

Hermida, A, i J B Singer (et al.), 'Fluid Spaces in Fluid Journalism', *Participatory journalism: guarding open gates at online newspapers*, Wiley-Blackwell, Oxford, 2011, s. 177–191.

Hermida, A, i J B Singer (et al.), 'Mechanisms of Participation', *Participatory journalism: guarding open gates at online newspapers*, Wiley-Blackwell, Oxford, 2011, s. 13–33.

Hvitfelt, H & Nygren, G (red.), *På väg mot medievärlden 2020: journalistik, teknik, marknad*, 4 uppl., Studentlitteratur, Stockholm, 2008.

Jansson, P, *Norsk media begränsar kommentarer*, Journalisten, publicerad 2011-08-01, <http://www.journalisten.se/artikel/28330/norsk-media-begraensar-kommentarer>, hämtad 2011-01-04.

Karlsson, M, *Nätnyheter: från sluten produkt till öppen process*, Sim(o), Stockholm, 2010.

KIA-index, Sveriges Annonörer, <http://www.kiaindex.net>, hämtad 2011-12-06.

Marklund, M, Expressen stramar åt kommentarer, Medievärlden, publicerad 2011-08-29, <http://www.medievarlden.se/nyheter/2011/08/expressen-stramar-at-kommentarer>, hämtad 2011-01-04.

Nord, L & Strömbäck, J, *Medierna och demokratin*, Studentlitteratur, Lund, 2004.

Novak, A, *Anonymiteten skapar trollen*, Svenska Dagbladet, publicerad 2011-08-30, http://www.svd.se/kultur/kulturdebatt/anonymiteten-skapar-trollen_6375562.svd, hämtad 2011-12-19.

Nylander, C, *Medierätt 1, Yttrandefrihet och tryckfrihet i tryckta och digitala medier samt radio och tv*, 4 uppl., Studentlitteratur, Lund, 2011.

Olsson, A R, *Yttrandefrihet & tryckfrihet: handbok för journalister*, 6 uppl., Studentlitteratur, Lund, 2009.

Olsson, A R, *Även det stötande förtjänar skydd*, Svenska Dagbladet, publicerad 2011-09-07, http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/aven-det-stotande-fortjanar-skydd_6447922.svd, hämtad 2011-12-19.

Reich, Z, i Singer, J B (et al.), 'User comments. The Transformation of participatory space', *Participatory journalism: guarding open gates at online newspapers*, Wiley-Blackwell, Oxford, 2011, s.96–117.

Rindevall, Q, *Aftonbladet skärper regler för kommentarer*, Journalisten, publicerad 2011-08-30, <http://www.journalisten.se/artikel/28622/aftonbladet-skaerper-regler-foer-naetkommentarer>, hämtad 2011-01-04.

Schultz, T, 'Mass media and the concept of interactivity: an exploratory study of online forums and reader email', *Media, Culture & Society*, vol. 22, 2000, s. 205–221.

SFS 1949:105 Tryckfrihetsförordning.

SFS 1998:112 Lag om ansvar för elektroniska anslagstavlor.

Statistik, Facebook. <https://www.facebook.com/press/info.php?statistics>, hämtad 2011-12-06.

Källmaterial

Bergfeldt, C, Nilsson, K & Victorzon, A, *ÄNTLIGEN FRIA IGEN*, Aftonbladet, publicerad 2010-10-14, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7953126.ab>, hämtad 2011-11-21.

Edblom, K, *"Jag gör det för barnen"*, Aftonbladet, publicerad 2010-10-15, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article12583974.ab>, hämtad 2011-11-21.

Ekelund, M & Victorzon, A, *Lockades in i fällan*, Aftonbladet, publicerad 2010-10-18, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7972300.ab>, hämtad 2011-11-21.

Holmqvist, A & Marmorstein E, *Bästisen kan fixa toppjobb*, Aftonbladet, publicerad 2010-10-16, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7966105.ab>, hämtad 2011-11-21.

Karlsson, P, Nises, E & Berglund J, *Räddad av talet*, Aftonbladet, publicerad 2011-10-15, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/juholtskris/article13785220.ab>, hämtad 2011-11-21.

Marmorstein, E & Karlsson P, *Så ska han köras bort*, Aftonbladet, publicerad 2011-10-14, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/juholtskris/article13779056.ab>, hämtad 2011-11-21.

Munck, A & Berglund J, *Svaret: Det blir för dyrt*, Aftonbladet, publicerad 2011-10-19, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article13804365.ab>, hämtad 2011-11-21.

Nises, E & Berglund J, *Juholt coachas av Ingvar Carlsson*, Aftonbladet, publicerad 2011-10-15, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/juholtskris/article13785083.ab>, hämtad 2011-11-21.

Victorzon, A, *Tio år – kantade av bråk och löpsedlar*, Aftonbladet, publicerad 2010-10-15, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7959648.ab>, hämtad 2011-11-21.

Wiman, E, *Ganna, 91: Är det sant?*, Aftonbladet, publicerad 2011-10-19, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article13804386.ab>, hämtad 2011-11-21.

Östman, K, *Folket: Kom hem*, Aftonbladet, publicerad 2010-10-19, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article12594328.ab>, hämtad 2011-11-21.

Bilaga 1 Kodschema, tolkningschema

V1 Kommentars-ID

1.1 Första siffran för artikeln (se V2). Andra siffran för kommentaren i ordning till artikeln. Äldsta kommentaren är nummer 1.

Exempelvis 2 27. Artikel nummer 2 (se V2) kommentar nummer 27.

V2 Artikel-ID

- 1) ”Äntligen fria igen”, 2010-10-14.
- 2) ”Jag gör det för barnen” 2010-10-15.
- 3) ”Tio år – kantade av bråk och löpsedlar” 2010-10-15.
- 4) ”Bästisen kan fixa toppjobb” 2010-10-16.
- 5) ”Lockades in i fällan” 2010-10-18.
- 6) ”Folket: Kom hem” 2010-10-19.
- 7) ”Så ska han köras bort” 2011-10-14.
- 8) ”Räddad av talet” 2011-10-15.
- 9) ”Juholt coachas av Ingvar Carlsson” 2011-10-15.
- 10) ”Ganna, 91 år: Är det sant?” 2011-10-19.
- 11) ”Svaret: Det blir för dyrt” 2011-10-19.

V3 Kodar-ID

- 1) Johanna
- 2) Jessica

V4 Kodardatum

V5 Artikelns ämne

- 1) Politik, Juholt
- 2) Politik, Bodström.
- 3) Politik, utrikes, Ganna, 91.
- 4) Utrikes, gruvarbetarna.
- 5) Utrikes, militär.

V6 Kommentarens längd.

- 1) Kort – under 100 tecken (inklusive mellanslag). Exempelvis: ”Undrar hur en kvinna hade blivit behandlad i samma situation.”
- 2) Medel – mellan 100–300 tecken (inklusive mellanslag) Exempelvis: ”Han skulle göra Sverige en tjänst om han avgick. Så många fel som han begått är otagbart. Han är ju även en av dem som står bakom det högst tvivelaktiga agerandet bakom TPB. Det är väldigt underligt att han fått vara kvar...”
- 3) Lång – över 300 tecken (inklusive mellanslag) ”Det är klart att vi skall ha en human invandringspolitik i Sverige. Undrar bara lite vad som händer när ryktet börjar sprida sig att är man sjuk och inte har råd med medicin och sjukvård i sitt hemland så kan man åka på semester utan visum till Sverige, för där är skattebetalarna så generösa och humana så de betalar gladeligen sjukvården och medicinen åt en...? O säg inte att det inte kommer hända, för det kommer det minsann..”

Vad som kommenteras

V7 Kommenteras Aftonbladet som tidning eller sättet artikeln är utformad på?

- 1) Aftonbladet tidning eller webb kommenteras – Exempelvis, ”Det är typiskt Aftonbladet att bara ta upp den här sidan av saken.”
- 2) Journalisten kommenteras som person. – Exempelvis ”Anna Karlsson har fel.” ”Artikelförfattaren är ute och cyklar”.
- 3) Artikelns utformning, innehåll eller källkritik kommenteras – Exempelvis ”Varför står det inget om vad stadsministern tycker?” ”Tycker hela texten är märkligt skriven.”
- 4) Flera av punkterna 1, 2 och 3.
- 5) Nej – om medier i allmänhet kommenteras, hamnar det även här.
- 6) Går ej att bestämma. Om det exempelvis är svårt att avgöra om kritiken som uttrycks är mot Aftonbladet eller någonting annat.

V8 Hur förhåller sig kommentatorn till ämnet?

- 1) Kommentaren rör ämnet, helt eller delvis – Exempelvis om artikeln handlar om en politikers skattefiffel så nämner kommentaren någon gång just detta. Nämner kommentaren vid något tillfälle skattefiffel eller politikern enbart räknas den också hit. Svåra kommentatorn på tidigare kommentar, exempelvis endast ”Håller med!” räknas det som att denne håller sig till ämnet.
- 2) Kommentaren rör inte ämnet, kommentatorn kommenterar inte artikelns innehåll – Enbart något som inte går att knyta till artikeln tas upp i kommentaren.
- 3) Går ej att bestämma. Exempelvis om någon skriver på ett språk som inte går att tyda eller om kommentaren är för kort eller konstig.

V9 Vilka återkommande irrelevanta ämnen förekommer?

- 1) Inget.
- 2) Sverigedemokraterna.
- 3) Zlatan.
- 4) Kungafamiljen.
- 5) Den idealiska familjen.
- 6) Sverige är dåligt/förfallet.
- 7) Juholts mustasch.

V10 Är kommentaren kritisk?

- 1) Ja, kommentatorn kritiserar innehåll eller person. Kritik mot någonting uttrycks, exempelvis ”Jag tycker att det är så himla dåligt att...” ”Det är fullkomligt skandalöst...” ”Vad är det för skitsnack?” ”Varför ska han ha det så bra, när vissa svälter...”
- 2) Nej, kommentaren är inte kritisk.
- 3) Svår att bedöma. Exempelvis om kommentaren innehåller ironi.

V11 Är kommentaren positiv?

- 1) Ja, kommentatorn uttrycker nöje. ”Åh, vad kul!” ”Jag blir så glad.”
- 2) Nej.
- 3) Svår att bedöma. Exempelvis om kommentaren innehåller ironi

V12 Innehåller kommentaren en uppmaning som rör ämnet?

- 1) Ja, en uppmaning – exempelvis utskrivet ”Avgå, Reinfeldt” eller ”Lägg ner spritmonopolet.”
- 2) Nej. Uppmaning förekommer inte, eller rör inte ämnet.

V13 Bifogar kommentatorn en länk.

- 1) Ja, exempelvis till annan artikel eller blogg om ämnet med url-adress.
- 2) Ja, en länk som inte rör ämnet. Exempelvis reklam för egen hemsida.
- 3) Nej.

Användare emellan

V14 Svarar kommentaren på en tidigare kommentar?

- 1) Ja – Detta ses genom att svarsfunktionen på hemsidan har använts eller om det uttryckligen står exempelvis ”Maria Johansson/Mister123/Du som skrev förra inlägget, jag tycker att...”
- 2) Nej

V15 Innehåller kommentaren en åsikt om en annan som kommenterar eller dennes åsikt?

- 1) Ja, en positiv. Exempelvis ”jag håller med” eller ”Bra sagt”.
- 2) Ja, en negativ. Exempelvis ”Du är en idiot” eller ”Jag håller inte med”.
- 3) Ja, en neutral. Exempelvis ”Jag hör det du säger”, ”Jag förstår vad du menar”

V16 Ställs det en fråga i kommentaren?

- 1) Ja, en undran som man vill ha ett svar på, om ämnet, följt av frågetecken – Exempelvis ”Vad betyder egentligen hushållsarbete?” Eller ”Vad betyder artilleri?”
- 2) Ja, en retorisk fråga som författaren inte vill få svar på. ”Frågan är när Sverige kommer att gå under?” ”Vad är det som händer egentligen?”
- 3) Ja, en fråga som är svår att definiera om den är retorisk eller inte. Eller en kort eller konstig fråga.
- 4) Nej.
- 5) Ja, både en retorisk och vanlig fråga.

Vem som kommenterar

V17 Vilket kön har den som kommenterar?

- 1) Kvinna – 2010 räknar vi här det kön som angetts och markeras genom en symbol för kvinna eller man bredvid alias. 2011 räknas det kön som namnet och bilden visar.
- 2) Man
- 3) Okänt – I de fall då det är omöjligt eller osäkert att precisera kommentatorns kön.

V18 Hur identifieras kommentatorn?

- 1) Identifierad via Facebook.
- 2) Identifierad via registrerat alias med hela för- och efternamnet.
- 3) Identifierad via registrerat alias med anonymt namn.

- 4) Identifierad via Facebook, men med uppenbart anonymt eller falskt namn, alternativt en Facebook-grupps namn. Exempelvis, Greve Dracul, Rafael Benitez to Arsenal.

V19 Är den som kommenterar någon som nämns i artikeln eller artikelförfattaren?

- 1) Ja, artikelförfattaren.
- 2) Ja, någon som nämns i artikeln – kan vara personen som artikeln handlar om eller en expert som uttalat sig i artikeln, eller någon som representerar ett företag eller en specifik grupp i artikeln.
- 3) Ja, en moderator eller annan anställd på tidningen. Exempelvis, läsarmedverkan.
- 4) Nej

V20 Är den som kommenterar toppkommentator?

- 1) Ja – detta syns 2011 som en stjärna bredvid namnet. Går ej att se 2010.
- 2) Nej

V21 Kommentatorns namn

Hela namnet

Språkligt

V22 Förekommer svordomar?

- 1) Ja – Till svordomar räknas ord som fan, jävlar, förbannat, shit och skit. Om de står enskilt och om de står som förstärkningsord exempelvis ”det var väl en jävla tur att...” F*n och j-vla räknas också som svordomar.
- 2) Nej

V23 Förekommer smileys?

- 1) Ja – som smileys räknas de bokstäver och tecken som sätts samman för att bilda ansiktsuttryck, exempelvis :D, :(, =P. <3 (hjärta) räknas även in här.
- 2) Nej

V24 Innehåller kommentaren stavfel?

- 1) Ja – Om kommentaren har tre eller mer stavfel. Särskrivningar eller ihopskrivningar som exempelvis ”det harr varit en vaker somar, jätte kul.” ”jagtycker själv att dett är kkul.”
- 2) Nej – Färre än tre stavfel. Felböjningar, felstavningar på namn som Jurhålt, stadsminister, eller talspråk som o istället för och räknas inte som stavfel.

V25 Används talspråk?

- 1) Ja – talspråk används minst tre gånger. Ex, ord som nån, sen och o.
- 2) Nej.

V26 Används versaler i hela ord för att betona något i kommentaren?

- 1) Ja, på flera ord. Ex, JAG tycker det är FEL.
- 2) Ja, på ett ord. Ex, Jag tycker det är FEL.
- 3) Nej. Om exempelvis AB eller OK står i versaler räknas det inte som att kommentatorn använt versaler.

V27 Används utropstecken för att betona något i kommentaren?

- 1) Ja, flera utropstecken eller frågetecken i följd. (???, !!!) Om utropstecken finns på flera ställen men ett av dem är minst två utropstecken i följd används variabelvärde 1.
- 2) Ja, på flera ställen med enbart ett utropstecken per gång.
- 3) Ja, på ett ställe.
- 4) Nej.

V28 Hur används stor begynnelsebokstav och skiljetecken?

- 1) I hela kommentaren enligt svenska skrivregler. Vid varje ny mening ska en stor bokstav följa, även om meningarna avslutas med andra tecken än punkt (.).
- 2) Nej, på minst två ställen saknas stor bokstav och skiljetecken.

V29 Används starka ord för att beskriva en person eller grupp(exempelvis politiker)?

- 1) Ja, på ett negativt sätt eller vid tydlig ironi. Exempelvis besserwisser, översittare, stekare, systemuttyttjare, paria, Ljugholt, plundrar-Mona.
- 2) Ja, i positiva ordalag. ”Vilken stjärna!” ”Du är en pärla!”
- 3) Nej.
- 4) Svårt att bestämma, till exempel om vi misstänker ironi, men inte är säkra.
- 5) Ja, på både ett negativt och positivt sätt. ”Han är en höjdare, hon en idiot.”

Bilaga 2 – Urvalsunderlag

Ettan. Datum	Öppen för kommentering?	Antal kommentarer	Tvåan. Datum	Öppen för...	Antal komm...
01.10.10	Nej	–	01.10.10	Nej	–
02.10.10	Nej	–	02.10.10	Nej	–
03.10.10	Saknas	–	03.10.10	Saknas	–
04.10.10	Ja	240	04.10.10	Saknas	–
05.10.10	Nej	–	05.10.10	Saknas	–
06.10.10	Ja	196	06.10.10	Nej	–
07.10.10	Saknas	–	07.10.10	Ja	26
08.10.10	Nej	–	08.10.10	Ja	52
09.10.10	Nej	–	09.10.10	Nej	–
10.10.10	Saknas	–	10.10.10	Saknas	–
11.10.10	Saknas	–	11.10.10	Saknas	–
12.10.10	Nej	–	12.10.10	Nej	–
13.10.10	Ja	100	13.10.10	Nej	–
14.10.10	Saknas	–	14.10.10	Ja	23
15.10.10	Ja	233	15.10.10	Ja	3
16.10.10	Nej	–	16.10.10	Ja	73
17.10.10	Nej	–	17.10.10	Saknas	–
18.10.10	Nej	–	18.10.10	Ja	61
19.10.10	Nej	–	19.10.10	Ja	235
20.10.10	Nej	–	20.10.10	Nej	–
01.10.11	Nej	–	01.10.11	Nej	–
02.10.11	Nej	–	02.10.11	Saknas	–
03.10.11	Ja	436(198)	03.10.11	Ja	99 (45)
04.10.11	Nej	–	04.10.11	Ja	52 (20)
05.10.11	Nej	–	05.10.11	Ja	128 (58)
06.10.11	Ja	110(50)	06.10.11	Nej	–
07.10.11	Ja	12	07.10.11	Ja	183 (83)
08.10.11	Ja	4	08.10.11	Ja	0
09.10.11	Nej	–	09.10.11	Nej	–
10.10.11	Ja	1	10.10.11	Ja	66 (30)
11.10.11	Nej	–	11.10.11	Nej	–
12.10.11	Ja	51(23)	12.10.11	Saknas	–
13.10.11	Ja	10	13.10.11	Ja	158 (72)
14.10.11	Ja	123(56)	14.10.11	Nej	–
15.10.11	Ja	81(37)	15.10.11	Ja	55 (25)
16.10.11	Nej	–	16.10.11	Nej	–
17.10.11	Nej	–	17.10.11	Nej	–
18.10.11	Nej	–	18.10.11	Nej	–
19.10.11	Ja	15	19.10.11	Ja	471 (214)
20.10.11	Nej	–	20.10.11	Nej	–

Ettan betyder huvudartikeln på första nyhetsuppslaget i pappersversionen av tidningen och tvåan betyder andra nyhetsuppslaget i pappersversionen av Aftonbladet.

Somliga kommentarer fanns ej på internet och de har markerats med *Saknas* under kolumnrubriken Öppen för kommentering.

2011 står i vissa fall antalet kommentarer inom parentes. Detta beror på att siffran som anges i anslutning till kommentarerna på Aftonbladet.se(siffran inom parentes) inte räknar med kommentarer som svarar på andra inlägg utan enbart de kommentarer som skrivs för sig självt. Vi gjorde en kontrollberäkning på några artiklar från 2011 och fick då fram att det är i snitt 1,2 svar på varje ursprunglig kommentar. Det är denna siffra vi räknat med när vi jämfört olika perioder för vårt urval och det är siffran som inte står inom parentes.